Tweede Kamer, Slachtofferbeleid

VERSLAG VAN EEN COMMISSIEDEBAT
Concept

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid heeft op 12 november 2026 overleg gevoerd met mevrouw Van Bruggen, staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, over:

- **de brief van de staatssecretaris Rechtsbescherming d.d. 30 juni 2025 inzake onveiligheid en dwingende controle in (gesloten) groeperingen (33552, nr. 138);**
- **de brief van de staatssecretaris Rechtsbescherming d.d. 4 juli 2025 inzake reactie op verzoek commissie over asbestslachtoffers (25834, nr. 199);**
- **de brief van de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid d.d. 10 september 2025 inzake onderzoeksrapport Evaluatiekader verschijningsplicht (33552, nr. 150);**
- **de brief van de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid d.d. 19 september 2025 inzake beleidsreactie op zbo-evaluatie en doelgroeponderzoek van het Schadefonds Geweldsmisdrijven (33552, nr. 151);**
- **de brief van de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid d.d. 22 september 2025 inzake kabinetsreactie op het WODC-onderzoek De stilte achteraf. De langetermijngevolgen van de schoolgijzeling in Bovensmilde (1977) (36800-VI, nr. 9);**
- **de brief van de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid d.d. 18 december 2025 inzake procesevaluatie Wet uitbreiding slachtofferrechten (33552, nr. 152);**
- **de brief van de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid d.d. 3 februari 2026 inzake verzamelbrief slachtofferbeleid (33552, nr. 153);**
- **de brief van de minister van Justitie en Veiligheid d.d. 16 maart 2026 inzake reactie op verzoek commissie over verbeterpunten op het gebied van verkeersslachtoffers en nabestaanden van verkeersongevallen (29398, nr. 1203);**
- **de brief van de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid d.d. 13 mei 2026 inzake beleidsreactie op het WODC-onderzoek De afweging van slachtoffer- en daderbelangen bij langdurig toezicht (33552, nr. 154);**
- **de brief van de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid d.d. 30 juni 2026 inzake eerste voortgangsbrief meerjarenagenda slachtofferbeleid (33552, nr. 155);**
- **de brief van de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid d.d. 3 juli 2026 inzake beleidsreactie op het WODC-rapport De belangenbehartiger bij letselschade (33552, nr. 156).**

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand geredigeerd woordelijk verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,
Eerdmans

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

De griffier van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,
Van Tilburg

Voorzitter: Prickaertz
Griffier: Van Thiel

Aanwezig zijn zes leden der Kamer, te weten: Coenradie, Ellian, Mutluer, Prickaertz, Sneller en Straatman,

en mevrouw Van Bruggen, staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Aanvang 10.01 uur.

De **voorzitter**:
Goedemorgen. Ik open de vergadering, van harte welkom. We hebben vandaag het commissiedebat Slachtofferbeleid. Ik wil graag de staatssecretaris van harte welkom heten bij dit debat, net als de Kamerleden. Ik stel ze even aan u voor: de heer Ellian namens de VVD, mevrouw Coenradie namens JA21, meneer Sneller namens Democraten 66 en mevrouw Straatman namens het CDA. En natuurlijk heet ik ook de mensen op de publieke tribune en de mensen thuis van harte welkom.

We gaan starten met de eerste termijn van de Kamer. Ik wil voorstellen dat we ongeveer vier interrupties doen per persoon. We zijn niet met heel veel, dus mocht er een extra interruptie gepleegd moeten worden, dan is dat op zich niet zo'n probleem. Ik geef het woord aan de heer Ellian.

De heer **Ellian** (VVD):
Dank, voorzitter. De VVD vindt dat slachtoffers een sterke positie binnen het strafproces moeten hebben en dat slachtofferrechten niet alleen op papier moeten bestaan, maar in de praktijk daadwerkelijk moeten kunnen worden uitgeoefend en natuurlijk ook afgedwongen. Wanneer die wettelijke slachtofferrechten niet worden nageleefd, moeten er passende remedies of rechtsmiddelen beschikbaar zijn. Wij waren dan ook wel wat verbaasd om te vernemen dat de uitwerking voor het nieuwe Wetboek van Strafvordering vrij matig was. De oplossing heeft de VVD ook niet panklaar. Andere collega's hadden die ook niet en juist daarom hadden we bij de behandeling van het nieuwe wetboek gezegd dat slachtofferrechten in ieder geval afdwingbaar moeten zijn. Immers, wat Nederland van andere landen onderscheidt, is dat wij het best goed hebben opgeschreven. De rechten zijn alleen niet afdwingbaar en dan is het natuurlijk de vraag wat je er aan het einde van de dag aan hebt als jij je slachtofferrechten niet kunt uitoefenen. Ik ben benieuwd hoe de staatssecretaris daarnaar kijkt.

Recent, ik geloof deze week, zag ik online een slachtofferadvocaat die in een ernstige geweldszaak niet bij de zittingsplanning zou hoeven worden betrokken. Dat is natuurlijk vrij bizar, want bij het bepalen van de zittingsdatum moet natuurlijk rekening worden gehouden met de verhinderdagen van zowel slachtoffer als diens advocaat, zeker als het om een geweldsdelict gaat. Kan de staatssecretaris hierop reageren en ook aangeven waarom binnen verschillende parketten van het OM er kennelijk verschillend wordt gedacht over de positie van de advocaat van het slachtoffer?

Dan wil ik iets zeggen over een punt uit de brief: de voorschotregeling en de vordering

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

benadeelde partij. De VVD is nogal verbaasd dat de staatssecretaris in de brief eigenlijk voorsorteert op een verandering van het ontvankelijkheidscriterium. Daarbij wordt dan het woord "hoog" of "complex" gebruikt. Het gevoel dat bij de VVD-fractie aan het eind van de dag blijft overheersen is dat de ontvankelijkheidsdrempel dus hoger wordt. Al jaren ... Ik weet het: er was de commissie-Donner; er zijn allerlei richtingen genoemd. Nu moeten we tot onze teleurstelling constateren dat we weer niet verder komen. Sterker nog, het lijkt erop dat we alleen maar achteruitgaan, want de voorschotregeling blijft gemaximeerd, waardoor heel veel mensen toch achter het net vissen, en het lijkt er ook op dat als je dan je vordering in een strafprocedure kunt inbrengen, de drempel hoger wordt. De groep mensen die dus uiteindelijk met een vordering zitten ... "Vordering" is een juridisch woord, maar het gaat gewoon om geleden schade, materieel en immaterieel. Deze mensen zijn slachtoffer geworden van een misdrijf. Dat is al erg genoeg en dan zit je ook nog met allerlei gevolgen waar je zelf helemaal niet om gevraagd hebt.

Wat me echt stoort, en ik heb dit denk ik al tegen meerdere bewindspersonen gezegd, is het gemak — ik hoop dat de juristen op het departementen meeluisteren; ik mag mij niet richten tot ambtenaren, ik weet het — waarmee gedacht wordt: ga dan maar naar de civiele procedure. Ik heb er honderden gedaan als advocaat. Ik vind het bijna beledigend dat er wordt gezegd: dat is een eenvoudige ... Mevrouw Straatman is hier trouwens vandaag ook; ik kijk uit naar haar bijdrage zo meteen. Ik erger me aan het gemak waarmee wordt gezegd "doe dat maar". Je moet een dagvaarding opstellen, je moet je schade onderbouwen, er komt een conclusie van antwoord en er komt een comparitie. De hele essentie was dat een slachtoffer vrij eenvoudig een schadevergoeding moet kunnen instellen. Mij maakt het niet uit hoe, als het maar een beetje eenvoudig is. Ik hoop echt dat dit niet de route zal zijn en dat de staatssecretaris mijn zorgen kan wegnemen.

De **voorzitter**:
U hebt een interruptie van de heer Sneller.

De heer **Sneller** (D66):
Ik dacht juist te hebben gelezen dat er geen plafond kwam, dus dat het deels ongemaximeerd bleef, maar mijn vraag gaat over een ander aspect. Er zit natuurlijk wel een afruil in. Er is ook een reden dat het ingewikkeld is en dus in een aparte zaak behandeld moet worden en daarom niet in die strafzaak kan. Het lastige vind ik dat als je het wel in die strafzaak wilt blijven doen, het langer kan duren, wat ook niet per se in het belang van het slachtoffer is. Hoe ziet de heer Ellian dat dilemma?

De **voorzitter**:
Via de voorzitter alstublieft, meneer Sneller.

De heer **Ellian** (VVD):
Ja, dat dilemma zie ik natuurlijk. Aan de ene kant moet je erg waken voor vertraging in de strafzaak; dat zie ik. Er is ook nagedacht over het toevoegen van een civiele rechter aan de combinatie of aan een aparte civiele kamer, die dan heel snel de vordering beoordeelt. Er zijn volgens mij verschillende routes mogelijk. Alleen, de praktijk is nu al enige jaren dat zodra die vordering een beetje uitgebreid is, de strafrechter vrij snel zegt: dit is te belastend en te complex voor het strafproces, dus dat moet via een civiele procedure. Dat blijf ik een superongewenste uitkomst vinden. Er zijn volgens mij al best

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

veel richtingen verkend, maar ik zie dat er niks gekozen wordt. Dat gaat de slachtoffers uiteindelijk niet helpen, dus je zult ergens daartussenin toch iets moeten bedenken. Ik denk dat de Rotterdamse Schaal, die nu bedacht is, ook al helpt. Uiteraard heeft meneer Sneller gelijk. Misschien moet je ook accepteren dat je met staffels gaat werken en dat de echt heel complexe vorderingen, bijvoorbeeld de heffing van arbeidsinkomsten, misschien apart beoordeeld moeten worden. Ik zoek in ieder geval naar meer dan wat het nu is. Hoe kun je het iets makkelijker maken dan nu het geval is?

De **voorzitter**:
Er is een vervolginterruptie van meneer Sneller.

De heer **Sneller** (D66):
Ik denk dat dat inderdaad een gezamenlijke zoektocht is. De andere kant van de medaille is dat ik strafrechters soms hoor zeggen: wij moeten besluiten over een toewijzing van een relatief hoge vergoeding, terwijl daar bij civiele rechters veel meer tijd, aandacht en expertise voor is. "Hoog" is inderdaad niet hetzelfde als "complex". Ik vind het een interessante suggestie van collega Ellian om te kijken welke creatieve tussenvormen er zijn. Alleen maar zeggen "we houden het in het strafproces en we veranderen er verder weinig aan" levert volgens mij ook voor slachtoffers problemen op.

De heer **Ellian** (VVD):
Dit is precies de zoektocht. Ik moet altijd denken aan een gesprek dat ik heb gehad met nabestaanden. Ik heb er vele gehad. Ik weet dat dat ook voor meneer Sneller en anderen geldt. Ik heb gesproken met de weduwe van Rob Sitek, die vijftien jaar geleden doodgeslagen en -geschopt werd door een taxichauffeur op het Leidseplein. De dader moest uiteindelijk best een groot bedrag betalen, maar die is allang weg uit Nederland, dus daar is geen euro te halen. Haar leven is kapot omdat haar man er niet meer is en omdat haar dochter geen vader meer heeft. Maar ook financieel is haar leven kapot, want hij was de hoofdkostwinner. Dat is me altijd bijgebleven. Hoe kan het dat zo'n vorm van onrecht nog bestaat in ons rechtssysteem?

Ik moet ook denken aan de verschrikkelijke situatie aan de Tarwekamp. Dat is mijn volgende punt. De mensen daar zitten financieel helemaal aan de grond. Ook al is het bedrag hoog, je zou denken dat de strafrechter daar in dat soort situaties toch wat makkelijker mee omgaat, omdat de grondslag overzichtelijk is. Die mensen moeten de rest van hun leven op een andere manier gaan leven, want hun inkomsten komen niet meer terug. Natuurlijk weet ik ook wel dat je nooit weet hoeveel inkomsten je zal hebben, maar als je gewoon uitgaat van iemand die de rest van zijn leven gewerkt zou hebben, kun je op basis daarvan misschien best iets vaststellen.

Ga ik verder? Dan zet ik mijn timer weer aan.

De **voorzitter**:
Als u uw betoog wilt continueren, graag.

De heer **Ellian** (VVD):
Zal ik wachten totdat de bel, die een minuut duurt, klaar is? Ik wacht wel even.

De **voorzitter**:
Ik maak even van de gelegenheid gebruik om mevrouw Mutluer namens PRO welkom te

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

heten. Welkom bij dit debat.

De bel is voorbij. Meneer Ellian, mag ik u verzoeken om te continueren?

De heer **Ellian** (VVD):
Ik ga in vogelvlucht wat vragen stellen. In de zaak van de Tarwekamp is voor sommigen het strafbare feit brandstichting en dan pakt de voorschotregeling niet goed uit. Kan de staatssecretaris daarop reageren?

Ik wilde namens mijn collega, die uit een regio komt waar veel asbestslachtoffers wonen, een compliment overbrengen. Er is daar heel goed beleid voor hoe je omgaat met die slachtoffers.

Hoe kijkt de staatssecretaris naar onlineslachtoffers in de onlinewereld die zich schade toebrengen op verzoek van een ander? Passen die in het slachtoffersysteem?

Tot slot wil ik aandacht blijven vragen voor de slachtoffers in Bovensmilde. Hoe kijkt de staatssecretaris naar een verzekerd slachtofferrecht?

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer Ellian. Als er verder geen interrupties zijn, wil ik mevrouw Coenradie graag het woord geven voor haar inbreng in de eerste termijn.

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Voorzitter. Toen ik staatssecretaris was, zei ik bij de begrotingsbehandeling dat wij als overheid om slachtoffers heen moeten staan en moeten zeggen: bij ons ben je veilig met je verhaal en wij gaan je helpen. Dat is de overheid waar ik naar streef. Maar hoe geloofwaardig zijn die woorden als we zien dat duizenden aangiftes blijven liggen, als zedenslachtoffers bij verschillende OM-parketten niet altijd dezelfde behandeling krijgen en als slachtofferrechten op papier bestaan maar in de praktijk onvoldoende worden nageleefd? De Algemene Rekenkamer constateerde ook over 2025 opnieuw tekortkomingen bij het OM in de naleving van wettelijke informatieplichten ten aanzien van slachtoffers. Slachtofferrechten zijn geen vrijblijvende aanbevelingen. Wie is binnen het OM verantwoordelijk voor de naleving? Wordt dit per parket bijgehouden en hoe wordt ingegrepen wanneer slachtofferrechten structureel niet worden nageleefd?

Voorzitter. Uit onderzoek van Fonds Slachtofferhulp onder ongeveer 3.000 jongeren tussen de 12 en 25 jaar komt een schokkend beeld naar voren: ongeveer de helft heeft te maken gehad met seksueel grensoverschrijdend gedrag. Laat dat even op u inwerken. Achter die cijfers zitten jongeren die soms jarenlang kampen met psychische klachten, angst en schaamte, met gevolgen voor hun opleiding, werk en financiële toekomst. Dit moet prioriteit krijgen. Hoe verbeteren we seksuele voorlichting en weerbaarheid op scholen? Hoe zorgen we dat jongeren sneller durven praten en eerder hulp krijgen voordat de schade zich jarenlang opstapelt?

Voorzitter. Seksueel geweld vindt ook online plaats. Jongeren worden slachtoffer van intimidatie, chantage en misbruik. Erkent de staatssecretaris dat de Wet seksuele misdrijven nog lacunes kent bij online seksueel geweld? Waarom hebben sommige

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

onlineslachtoffers geen toegang tot het Schadefonds Geweldsmisdrijven? Waarom krijgen zij niet dezelfde rechten als fysieke slachtoffers met vergelijkbaar ernstig letsel?

Voorzitter. Ook bij een schadevergoeding laten we slachtoffers te vaak worstelen. Complexe schadevorderingen belanden soms bij de civiele rechter, waar de strafrechtelijke voorschotregeling niet geldt. Hoe voorkomen we dat slachtoffers daardoor tussen wal en schip vallen? Ook in de letselschadebranche dreigen slachtoffers opnieuw slachtoffer te worden, ditmaal van cowboys die vooral uit zijn op hun eigen gewin. Een registratieplicht ontbreekt en een kwaliteitskeurmerk is niet verplicht. Waarom laat het kabinet dit toe? Hoe moeilijk kan het zijn om beide verplicht te stellen en slachtoffers beter te beschermen tegen malafide belangenbehartigers? Daarnaast blijft onduidelijkheid bestaan over het voornemen om de voorschotregeling te maximeren. Het kabinet zou dit — ik citeer — "voorlopig" niet doorzetten, maar wat betekent "voorlopig"? Komt dat plafond alsnog terug?

Voorzitter. Tot slot de zedenrecherche. Tijdens een werkbezoek kreeg ik inzage in meldingen die op één dag waren binnengekomen. Bij de eerste drie meldingen over vermoedelijk kindermisbruik vroeg ik: dit pakken jullie toch wel vandaag nog op? Maar zelfs zulke zaken moeten worden geprioriteerd. Ik ging echt met buikpijn naar huis, want dit is de werkelijkheid achter onze mooie woorden over slachtofferbescherming: rechercheurs die moeten kiezen tussen schrijnende zaken … Excuus, ik word wat emotioneel.

De **voorzitter**:
Neem even uw tijd, mevrouw Coenradie. Geen probleem.

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Excuus. Er is dus sprake van rechercheurs die moeten kiezen tussen schrijnende zaken, terwijl ieder slachtoffer recht heeft op hulp en gerechtigheid. Daarom diende JA21 eerder een motie in voor een centrale intake- en triagefunctie binnen de zedenketen, samen met het Centrum Seksueel Geweld, de politie en het OM: één plek waar slachtoffers passende hulp kunnen krijgen en zo veel mogelijk zelf de regie houden over het doen van aangifte. Zo kunnen slachtoffers sneller worden geholpen en kan de zedenrecherche worden ontlast bij zaken die mindere intensieve opsporing vragen, zodat rechercheurs meer ruimte krijgen voor complexe, langdurige onderzoeken. Die motie werd met een overweldigende meerderheid aangenomen. Het kabinet wijst inmiddels op een nieuwe gezamenlijke werkwijze, maar wanneer volgt de landelijke uitrol en hoe gaat men aantonen dat deze werkwijze slachtoffers daadwerkelijk sneller helpt en de zedenrecherche ontlast? Om slachtoffers heen staan betekent meer dan mooie woorden. Het betekent dat we er zijn wanneer zij ons nodig hebben, dat wij hun rechten beschermen, hun leed erkennen, goede hulp aanbieden en streven naar gerechtigheid, want daar moet een slachtoffer op kunnen vertrouwen.

Tot zover. En excuus.

De **voorzitter**:
Geen enkel probleem. Dank u wel voor uw inbreng, mevrouw Coenradie. U hebt een interruptie van mevrouw Mutluer.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

In eerste instantie spreek ik mijn steun uit aan mevrouw Coenradie. Zeker zedenslachtoffers hebben gewoon veel meer gespecialiseerde ondersteuning nodig. Die moeten niet van het kastje naar de muur worden gestuurd en zij moeten de hulp krijgen die zij verdienen. Ik spreek mijn steun uit. Ik steun haar in haar strijd wat dit betreft.

Zij noemde in haar bijdrage iets over slachtoffers van letselschade en belangenbehartigers. Afgelopen commissiedebat over juridische beroepen hebben we daar ook aandacht voor gevraagd. Een van de oplossingsrichtingen die wij zien, samen met collega Ellian overigens, is de aanpassing van artikel 96 van het Burgerlijk Wetboek, zodat je een deskundigeneis kunt opnemen. Die kan dan worden ingevuld met een nationaal keurmerk of een lidmaatschap voor een vereniging voor letselschadeadvocaten. Zoiets kan helpen om die cowboys waar we het over hebben, buiten de deur te houden. Hoe kijkt mijn collega daartegen aan?

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Dank voor de woorden van steun. Ik kijk daar heel positief naar. Wat mij echt verbaast … Ik ben recent bij Slachtofferhulp geweest. Toen werd ik hier ook op gewezen. Toen dacht ik: je zal maar verkeersslachtoffer zijn en gewoon willen dat zaken goed geregeld worden. Misschien ga je dan wel een beetje zoeken op het internet — volgens mij is dat heel normaal — zo van: wie kan mij bijstaan? Ga dan maar eens wegwijs worden in een oerwoud. Daarin weet je eigenlijk niet eens of je nou wel goed zit. Volgens mij kunnen we dit met een keurmerk of een registratieplicht heel makkelijk ondervangen. Zo kunnen we voorkomen dat mensen misschien wel twee keer slachtoffer worden. Dat is namelijk wat ik gewoon niet wil. Volgens mij zijn er tal van goede schade-experts, maar er zitten dus ook cowboys tussen. Blijkbaar is het heel gemakkelijk om morgen zo'n bedrijfje op te richten en dit zomaar, over de rug van slachtoffers, te gaan doen. Ik vind dat kwalijk. Ik zou willen weten wat we kunnen doen om daarin grotere stappen te zetten. Volgens mij moet dit niet zo lastig zijn en is de wens best wel breed om dit te doen.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
De wens is breed. Ik zie langzaam een meerderheid ontstaan voor dit voorstel. Aan de andere kant heeft de staatssecretaris eerder, naar aanleiding van een WODC-onderzoek, gezegd dat zij het niet proportioneel acht om een dergelijke eis op te nemen omdat de omvang niet helemaal bekend is. Dat vind ik jammer, want daarmee leg je opnieuw de verantwoordelijkheid bij de slachtoffers in plaats van bij de beroepsgroep. Mijn vraag is of ik hierin kan rekenen op de steun van JA21. Ik wacht uiteraard de antwoorden van de staatssecretaris af, maar neem van mij aan dat we opnieuw de motie gaan indienen. Ik denk dat mevrouw Coenradie daaraan deel wil nemen.

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Daar kan ik volmondig "ja" op zeggen. Ik denk dat we die stap wel moeten zetten. Ik verbaas me er eigenlijk over dat dit nog niet geregeld is, maar helaas kom je ergens soms pas achter op het moment dat de tijd vordert en je wordt ingehaald door de actualiteit. Ik hoop absoluut dat we hierin heel breed kunnen optrekken in de Kamer. Het is een wens die we hier uitspreken, maar ik hoop dat hier ook een hele positieve appreciatie op komt vanuit het kabinet.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan gaan we verder. Ik geef het woord aan de heer Sneller voor zijn eerste termijn.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

De heer **Sneller** (D66):
Dank, voorzitter, en dank aan mevrouw Coenradie voor de mooie woorden. Ik zeg het wat prozaïscher: ik heb de afgelopen jaren steeds benadrukt dat de meeste dingen op papier inderdaad goed geregeld lijken, maar dat de realiteit daar ver op achterloopt. Het werd al even aangehaald: de Algemene Rekenkamer constateerde dat een op de vijf slachtoffers niet adequaat wordt geïnformeerd door het Openbaar Ministerie. Dat is maar een van de vele voorbeelden waarin slachtofferrechten niet worden nageleefd. Het is niet altijd even populair om te zeggen, maar daarom denk ik ook dat we wat betreft slachtofferrechten moeten uitkijken dat we niet te veel dingen beloven die we vervolgens niet waar kunnen maken. We moeten meer werk maken van het wel waarmaken van de beloftes die we hebben gedaan. Zoals ik de brief heb gelezen, wordt er gewoon permanent afgezien van de maximering; ik krijg daar graag een bevestiging van. Volgens mij is het ook positief dat er met de altijd beperkte middelen uit het coalitieakkoord voor wordt gezorgd dat de uitkeringen vanuit het Schadefonds Geweldsmisdrijven omhooggaan. Tegelijkertijd moet er nog meer gebeuren. Bij het nieuwe Wetboek van Strafvordering gaan we wat mij betreft een aantal van dat soort dingen beter regelen.

Verder sluit ik me aan bij wat collega Ellian aangaf over de uitwerking van zijn motie: de tegemoetkoming van €100 voor het niet nakomen van bepaalde slachtofferrechten, zoals het spreekrecht, is niet wat destijds werd beoogd bij de behandeling. Dat geldt ook als het gaat om de voorstem van D66 en de inbreng van D66 destijds. Tegelijkertijd moeten we hierbij ook bekijken — dank ook voor de reactie van collega Ellian daarop — hoe je dan juist ook in het belang van de slachtoffers ervoor kunt zorgen dat je een processuele sanctie inbouwt die er niet toe leidt dat het allemaal vertraagt. Ik heb het eerder gememoreerd: afgelopen zomer hebben we in het RTL-onderzoek gezien tot welke stafkortingen vertraging leidt. Dat is afschuwelijk voor slachtoffers en voor de maatschappij als geheel. Dus zoek naar de balans daarin.

Hetzelfde dilemma zag ik bij de buitengerechtelijke afdoening, de strafbeschikkingen, waarbij we de contra-indicatie hebben verruimd. Tegelijkertijd zei de minister van Justitie in 2022 nog: ik wil die verruiming juist niet, om ervoor te zorgen dat we die strafbare feiten eerder kunnen afdoen. En dat is ook weer in het belang van de slachtoffers. Dus welke win-win is er nog mogelijk bij het beter borgen van de slachtofferrechten binnen de strafbeschikking?

Dan het vereenvoudigen van wat we geregeld hebben om ervoor te zorgen dat slachtoffers hun recht beter kunnen halen. Ik heb dat eerder gememoreerd. Er wordt ook aan gewerkt. Al jaren wordt gezegd dat het formulier voor het verzoek tot schadevergoeding onbegrijpelijk is, zeker voor mensen die net iets heel ergs hebben meegemaakt en bij wie als gevolg daarvan het doenvermogen verminderd is. Wanneer gaan we hiervoor een nieuw formulier zien, een formulier dat begrijpelijk en doenbaar is voor mensen?

Dan de kosteloze rechtsbijstand voor slachtoffers van ernstig online seksueel misbruik. Dank voor de beantwoording van de schriftelijke vragen daarover en voor de opheldering op dat punt, namelijk dat die slachtoffers daar wél recht op hebben.

De toegankelijkheid is ook een van de manieren waarop slachtoffers hun recht kunnen

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

halen. We willen snel voor alles een bepaald loket. Tegelijkertijd is die versnippering van loketten ook voor slachtoffers vaak ondoenlijk. Ik hoor dus graag hoe daarnaar wordt gekeken.

In het eerste kwartaal van volgend jaar krijgen we een deltaplan voor de strafrechtketen. Ik neem dat een aantal van deze afruilen juist daar hun plek gaan krijgen, in het belang van de slachtoffers, zodat we het vanuit het hele proces zien en zodat we niet aan de ene kant aan het knutselen zijn en er dingen aan het toevoegen zijn die er aan de andere kant toe leiden dat we slachtoffers tekortdoen. Dat beeld krijg ik af en toe een beetje: de Jengatoren die je steeds verder opbouwt, terwijl het fundament wankel wordt. Dan blijf je met niks over.

Ik zie dat ik … Er is zo veel te zeggen, voorzitter. Ik laat het hierbij.

De **voorzitter**:
Keurig netjes binnen de tijd, meneer Sneller. Er zijn verder geen interrupties. Dan wil ik graag het woord geven aan mevrouw Straatman voor haar eerste termijn.

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Dank, voorzitter. We spreken in deze commissie vaak over een strafrechtketen die vastloopt. Dat raakt de geloofwaardigheid van ons hele systeem. Maar dat klinkt abstract. Daarachter gaan gezichten en namen schuil van slachtoffers die zien dat aangiftes niet worden opgepakt en dat het jaren duurt voordat erkenning van hun leed plaatsvindt.

Ik wil vandaag op vier punten ingaan. Allereerst: zedenzaken van minderjarige slachtoffers achter gesloten deuren. Het CDA heeft eerder gevraagd om een onderzoek naar hoe het privacybelang van minderjarige zedenslachtoffers beter meegenomen kan worden. Een openbare zitting heeft een vergaande impact op kwetsbare jonge slachtoffers en kan mogelijk ook doorwerken in hun bereidheid om aangifte te doen. Net als bij minderjarige verdachten het geval is, zien wij dan ook graag dat bij minderjarige slachtoffers op verzoek vaker zittingen achter gesloten deuren kunnen plaatsvinden. Inmiddels is het gevraagde onderzoek afgerond. Wij zijn wel wat teleurgesteld in de uitkomst, want feitelijk alle relevante onderzoeksvragen kunnen niet worden beantwoord. Het onderzoek biedt geen zicht op hoe vaak en op welke gronden een verzoek tot behandeling achter gesloten deuren toe- of afgewezen wordt. De staatssecretaris heeft daarom begrijpelijkerwijs gevraagd om nader onderzoek. Voor het CDA is het belangrijk dat hier tempo in komt. Kan de staatssecretaris dit waarborgen? En verwacht zij in het voorjaar van 2027 al concrete stappen op dit punt te kunnen zetten?

Voorzitter. Het is goed dat de staatssecretaris extra middelen beschikbaar stelt voor het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Kan zij aangeven in hoeverre de taakstelling daarmee ongedaan is gemaakt? De extra middelen worden ook aangewend om de letselcategorieën binnen het fonds op te hogen. Op die manier worden de onevenwichtigheden tussen tegemoetkoming binnen en buiten het strafproces verkleind. Dat is rechtvaardig. Tegelijkertijd zien we dat uit de evaluatie blijkt dat slechts 10% van de doelgroep voor de tegemoetkoming bereikt wordt. Vooral ouderen en slachtoffers in het buitengebied weten de weg naar het fonds moeilijk te vinden.

Waarom kiest de staatssecretaris er ook niet voor om een deel van de middelen aan te

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

wenden om ook deze onevenwichtigheden te herstellen? Hoe zit het met de toegang tot het fonds voor slachtoffers van online seksueel misbruik? Wij krijgen signalen dat ook hier knelpunten zitten. Want wij vinden het belangrijk dat slachtoffers van onlinezedenzaken dezelfde bescherming krijgen als in de fysieke wereld, zeker ook omdat het schadeverhaal in het strafproces voor deze groep vaak heel moeizaam is, omdat het vaak om veel slachtoffers gaat en dergelijke collectieve vorderingen vaak niet worden behandeld, zoals de heer Ellian zojuist ook al zei. Welk plan van aanpak heeft de staatssecretaris hiervoor, behalve de aangekondigde leerstoel?

Voorzitter. Ten derde verkeersslachtoffers. Wettelijk is geregeld dat bestuurders die zich binnen twaalf uur na een aanrijding alsnog vrijwillig melden, niet vervolgd worden voor doorrijden na een ongeval, de zogenoemde inkeerregeling. De staatssecretaris geeft aan het belangrijk te vinden die regeling te behouden voor de slachtoffers, omdat daders zo eerder in beeld komen. Dat snappen wij, maar de termijn van twaalf uur is wat ons betreft echt veel te lang. Laat me dat uitleggen. Door twaalf uur te wachten kunnen eventuele alcohol of drugs in het bloed van de verkeersovertreder verdwenen zijn, waardoor de politie moeilijker kan aantonen dat de bestuurder onder invloed was. Dat is een doorn in het oog van de politie en het Openbaar Ministerie, en zeker ook van de slachtoffers. Wat het CDA betreft brengen we die termijn terug en halveren we die van twaalf naar zes jaar. We overwegen hier ook een motie over in te dienen, maar liever hebben we een toezegging van de staatssecretaris op dit punt. Hoe kijkt zij hiernaar?

Tot slot wil ik aandacht vragen voor gesloten gemeenschappen en sektes. De signalen bij de rondetafel waren helder: burgemeesters hebben nog steeds onvoldoende juridische mogelijkheden om in te grijpen bij signalen van misstanden. In 2020 is het meldpunt Sektesignaal gestopt.

De **voorzitter**:
Mevrouw Straatman, ik ga u even onderbreken. U heeft een interruptie van meneer Sneller.

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Ik heb nog één zin.

De **voorzitter**:
Maakt u die even af.

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Het meldpunt Sektesignaal is gestopt, maar vorig jaar is bij Fier natuurlijk wel een nieuw meldpunt gestart met goede eerste resultaten, maar dat meldpunt heeft wel echt een andere functie dan Sektesignaal had en heeft ook geen mandaat voor structurele opvolging. Hoe kijkt de staatssecretaris hiernaar en kan zij een aanpak maken om dit te verbeteren en meer procesregie te geven aan Fier?

Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan geef ik even het woord aan meneer Sneller.

De heer **Sneller** (D66):

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Excuus, collega Straatman, ik wilde u niet in het laatste deel onderbreken, maar mijn vraag ging over het terugbrengen van de termijnen. Ik denk dat collega Straatman van twaalf úúr naar zes úúr betoogd heeft. In het verleden was het voorstel van de voorganger van haar bij het CDA om het naar nul uur te brengen. Ik ben heel gevoelig voor de argumentatie die ze geeft. Wat is het nadeel van haar voorstel? Zou ze daar nog wat meer inzicht in kunnen geven?

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Ik dank de heer Sneller. Ik bedoelde uiteraard van twaalf uur terug naar zes uur, dus een halvering van de tijd. Het CDA heeft er natuurlijk vaker aandacht voor gevraagd. Zoals de heer Sneller terecht zei, hebben we eerder een voorstel gedaan. Daarin moest die hele inkeerregeling van tafel dan wel teruggebracht worden naar drie uur. Het nadeel van dat voorstel was dat die inkeerregeling an sich natuurlijk wel meerwaarde kan hebben omdat sommige mensen nou eenmaal een soort paniekreactie hebben; sommige mensen bevriezen en anderen vluchten uit paniek. Dat maakt het juist voor slachtoffers ingewikkeld, omdat het voor de politie nog veel moeilijker is om mensen op te sporen als zij zich daarna niet vrijwillig melden. Juist tegen die achtergrond zijn wij gaan nadenken over wat dan wel kan. Hoe kunnen we de voordelen van die inkeerregeling behouden en tegelijkertijd ook wel de nadelen van het huidige systeem ondervangen? Twaalf uur. We weten allemaal dat een biertje nog ongeveer anderhalf uur in het bloed zit. We kunnen uittellen hoelang dat zichtbaar blijft als je die termijn oprekt. Daarom zijn we tot een compromis gekomen en hebben we gezegd: als we die termijn halveren, dan behouden we de voordelen van die regeling maar doen we ook recht aan slachtoffers, zodat we nog wel onderzoek kunnen doen in het bloed naar alcohol of drugs.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dat is voldoende voor meneer Sneller. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Mutluer voor haar eerste termijn.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Dank, voorzitter. "Voor anderen probeer ik sterk en vrolijk te zijn. Vaak huil ik stiekem in een hoekje van mijn kamer, want ik ben bang dat mijn verdriet tante Wendy en andere naasten nog verdrietiger maakt. Daarom verberg ik mijn pijn diep in mijn hart". Dit zijn niet mijn woorden. Dit zijn de woorden van een nu 10-jarig jongetje van Chinese afkomst, dat bij de explosie aan de Tarwekamp twee jaar terug in één klap zijn ouders en zijn 17-jarige zus verloor. Zijn woorden maar ook de woorden van vele andere slachtoffers die we hebben mogen horen, waaronder ook de eigenaresse van de bruidswinkel en heel veel nabestaanden die gebruikmaakten van hun spreekrecht, gingen echt door merg en been. Hun littekens zijn zeer diep; ze zijn getraumatiseerd voor het leven. De daders zullen uiteraard bestraft worden — dat is mijn hoop — maar daarmee is het leed van de slachtoffers echt niet voorbij, zoals een moeder het treffend verwoordde: een explosie duurt seconden, maar de gevolgen kunnen een leven lang duren. Juist de ondersteuning daar schiet tekort. Slachtoffers die jarenlang psychische hulp nodig zullen hebben, mensen die niet meer kunnen werken, bewoners die niet willen terugkeren naar hun woning maar vastlopen bij hun verzekeraar. Slachtofferhulp en het Schadefonds Geweldsmisdrijven kunnen niet alle schade en behoeften opvangen. Ik wil van de staatssecretaris weten hoe zij deze slachtoffers beter gaat beschermen en helpen, en of zij bereid is om met Slachtofferhulp Nederland, met het fonds en met het Verbond van Verzekeraars het gesprek aan te gaan over hoe ze bij dit

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

soort complexe zaken veel meer maatwerk kunnen leveren en deze groep kunnen ondersteunen, want zij verdienen onze steun.

Voorzitter. Mijn zorgen worden wel groter als ik de contourenbrief van de staatssecretaris van 5 november lees. Zij presenteert daarin namelijk haar voorstellen als een verbetering van de positie van de slachtoffers. Maar dan is mijn vraag: welke slachtoffers? Want juist de zwaarst getroffen slachtoffers dreigen erop achteruit te gaan. Complexe schade, zoals verlies van inkomen of levensonderhoud na overlijden, moet volgens de staatssecretaris nu dus vaker buiten het strafproces blijven. Er worden financiële grenzen overwogen. Slachtoffers krijgen mogelijk minder tijd om hun schade in te dienen en kunnen minder profiteren van een voorschotregeling. En een aparte schadevergoedingskamer komt er niet. Dat betekent dus opnieuw procederen bij de civiele rechter, met alle kosten en onzekerheden van dien. Natuurlijk is een hogere tegemoetkoming uit het schadefonds welkom, maar dat compenseert echt niet het verlies aan mogelijkheden om een volledige schadevergoeding te krijgen. Ik wil tekst en uitleg van de staatssecretaris hieromtrent. Dit kan namelijk niet de bedoeling zijn.

Dan een belangrijke doorbraak. Ik wil ook wat positieve inbreng doen. De Raad van State heeft bevestigd dat ook kinderen die geboren zijn uit incest zelf slachtoffer kunnen zijn en aanspraak kunnen maken op een tegemoetkoming uit het Schadefonds Geweldsmisdrijven. In 2025 heb ik daar middels een motie voor gepleit, ook naar aanleiding van het verhaal van Jasper van den Hoek. Ik vind het heel verdrietig dat die motie niet is uitgevoerd, maar dat Jasper moest doorprocederen om als slachtoffer erkend te worden. Gelukkig is die erkenning er nu. Hoe gaat de staatssecretaris er nu voor zorgen dat deze vaak onzichtbare slachtoffers daadwerkelijk worden bereikt? Worden zij actief geïnformeerd over hun rechten? Krijgen zij toegang tot passende hulp en lotgenotencontact? Ik vind wel dat we kunnen leren van wat er in het buitenland gebeurt, want in Engeland en Wales hebben ze al vastgelegd dat ook kinderen die geboren zijn als gevolg van een misdrijf, zoals seksueel misbruik, direct erkend worden als slachtoffers. In Spanje worden kinderen die opgroeien in een gewelddadig gezin, dus in een toxische omgeving, ook direct erkend als slachtoffers. Ik wil dat de staatssecretaris gaat onderzoeken of we dat ook hier in Nederland kunnen bewerkstelligen.

Tot slot, voorzitter. Ik eindig met de gesloten gemeenschappen of de sektarische organisaties. Daar hebben heel veel slachtoffers te maken met psychische mishandeling. Ik hoop oprecht dat dit onderdeel ook terugkomt in het wetsvoorstel over psychisch geweld, dat in consultatie is gegaan. Ik hoop ook dat de staatssecretaris gaat onderzoeken hoe organisaties die structureel misbruik maken of misbruik faciliteren, hun anbistatus kunnen verliezen. Ik wil daar graag een reactie op.

Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel, mevrouw Mutluer. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van de eerste termijn van de Kamer. Ik kijk even naar de staatssecretaris. Hoeveel tijd denkt zij nodig te hebben voor het voorbereiden van de antwoorden?

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Het zou fijn zijn als ik 25 minuten kan krijgen.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

De **voorzitter**:
Dan schorsen wij tot 11.00 uur en dan zie ik u allen weer hier terug. Dank u wel.

De vergadering wordt van 10.37 uur tot 11.00 uur geschorst.

De **voorzitter**:
Ik heropen de vergadering. Iedereen is weer terug. Dan ga ik zo meteen het woord geven aan de staatssecretaris voor de eerste termijn van het kabinet. Ik wil de leden verzoeken om het bij maximaal drie interrupties per persoon te houden voor deze eerste termijn van het kabinet. Dan wil ik het woord graag geven aan de staatssecretaris. Gaat uw gang.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Voorzitter, hartelijk dank. Ook hartelijk dank aan de leden van deze commissie, die vandaag voor het eerst met mij spreken over het beleid ten aanzien van slachtoffers. Het is belangrijk om te zeggen dat dit altijd verhalen zijn die heel dichtbij komen. Ik herken dus zeer goed wat door de insprekers, en in het bijzonder door mevrouw Coenradie, is ingebracht, namelijk dat je merkt dat het te maken heeft met ernstige gebeurtenissen die voor altijd iets achterlaten. Slachtoffers zijn ook veerkrachtig en zijn vervolgens in de rest van hun leven juist ook weer van grote waarde voor het delen van ervaringen. Tegelijkertijd moeten we nooit vergeten dat er sprake is van een litteken. Ik ben dus blij dat ik vandaag, na iets meer dan anderhalf jaar, ook weer met uw commissie dit debat kan voeren.

Ik was zelf op 19 september met twee leden van deze commissie bij de Dag Herdenken Geweldsslachtoffers. Die verhalen maken diepe indruk, omdat je merkt dat er om een slachtoffer heen ook altijd nabestaanden zijn die moeten leven met een gebeurtenis waarvoor ze zelf niet gekozen hebben. Dat waren verhalen van verlies, van verdriet en van rouw, maar ook, zoals ik net al zei, van bijzondere en ongelofelijke veerkracht. Ik vind het waardevol en indrukwekkend dat we daar ook als kabinet op zo'n dag aanwezig mogen zijn en dat we uitgenodigd worden. Het delen van die verhalen op zo'n open manier maakt ook altijd onderdeel uit van hoe we met elkaar willen omgaan in deze samenleving.

Ik wil op deze plek ook stilstaan bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven, dat dit jaar zijn 50-jarig jubileum viert. Dat is echt een mijlpaal. We zijn dus ook als land al 50 jaar georganiseerd in hoe we om willen gaan met slachtoffers en met de littekens waarmee zij uiteindelijk moeten leven. In die 50 jaar zijn slachtoffers van ernstige gewelds- en zedendelicten financieel tegemoetgekomen, is ze een steuntje in de rug gegeven, en zijn ze uiteindelijk ook weer op weg geholpen. Dat is heel bijzonder. Het schadefonds is echt een onmisbaar onderdeel in het stelsel van schadevergoeding en compensatie voor slachtoffers. Juist met de inzet van het coalitieakkoord wil ik hun rol ook groter maken. Slachtoffers vragen er niet om om slachtoffer te worden. De impact kan enorm zijn.

De grondslag voor mijn slachtofferbeleid is de meerjarenagenda. Hierin worden de uitgangspunten en maatregelen genoemd waaraan ik de komende jaren ga werken. Duidelijkheid, voorspelbaarheid en autonomie van het slachtoffer moeten hierin leidend zijn. Zij moeten zelf kunnen beslissen of ze van bepaalde rechten en voorzieningen gebruik willen maken. Elk slachtoffer is anders en heeft ook een andere behoefte.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Mijn focus ligt de komende jaren in de eerste plaats op het verbeteren van wat er al is, het borgen van wat we al kunnen, en de uitvoering en de voorspelbaarheid daarvan voor slachtoffers in het kader van hun slachtofferrechten. De heer Sneller refereerde daar ook aan: er kan ontzettend veel, maar waarom gebeurt het dan soms niet?

In de tweede plaats ligt mijn focus op het doorvoeren van een aantal concrete maatregelen die uit het coalitieakkoord volgen, bijvoorbeeld het nieuwe Wetboek van Strafvordering en de EU-richtlijnen die juist de slachtofferpositie en ook wat daaruit voortvloeit, concreter willen benoemen.

Bij de uitvoering van de maatregelen bij meerjarenagenda's spelen de ketenorganisaties een cruciale rol, want zij hebben juist de verantwoordelijkheid gekregen om de rechten en de voorzieningen voor slachtoffers in de praktijk te brengen. Ik ben doorlopend met deze uitvoeringsorganisaties in gesprek om juist ook daar te zien waaraan het schort als het niet lukt. Het is belangrijk om aan te geven dat we echt niet zonder hen kunnen. Het is dus ook heel goed dat we het daar belegd hebben, maar we moeten ervoor zorgen dat ook de kwaliteit van het naleven van de slachtofferrechten omhooggaat.

Voorzitter. Ik heb een aantal blokjes in de beantwoording en die zien op de volgende onderwerpen. Het eerste blokje gaat over het schadeverhaal, dus de voorschotregeling, waaronder ook de vragen die gesteld zijn over Tarwekamp. Dan heb ik een blokje over de rechtspositie van slachtoffers, dus over de slachtofferrechten. Daarna heb ik een blokje over de online zedendelicten en de slachtoffers daarvan. Dan heb ik nog als laatste een blokje overig.

Voorzitter. Er zijn veel verschillende voorbeelden genoemd die ook allemaal bij ons op het netvlies staan en die, zeker in dit soort actuele omstandigheden als de rechtszaak die nu gevoerd wordt in het kader van Tarwekamp, indruk maken op ons allemaal, zeker als het over slachtofferverklaringen gaat. We krijgen mee wat er gebeurt; we zien ook hoe de rechter in zo'n situatie omgaat met de slachtofferrechten en dat daarin zo veel smaken mogelijk zijn, maar dat juist de erkenning een hele belangrijke rol speelt.

Slachtoffers en nabestaanden kunnen in Nederland gebruikmaken van uitgebreide voorzieningen. Daarnaast ontvangen ze bij ernstige gewelds- en zedenmisdrijven met ernstig letsel een financiële tegemoetkoming vanuit de overheid via het schadefonds om weer op weg geholpen te worden. De verantwoordelijkheid van de overheid gaat echter niet zo ver dat er altijd sprake is van een schadeloosstelling van de geleden schade. De afgelopen jaren zijn er wel verbeteringen ingezet, waaronder de voorgenomen uitbreiding van het aantal gewelds- en zedendelicten dat onder de ongemaximeerde voorschotregeling valt en de uitbreiding van de affectieschade voor broers en zussen. Daarnaast normeren en standaardiseren we de schades en de definities daarvan.

We gaan verder, want wij willen zaken verder verbeteren en verduidelijken voor slachtoffers. In mijn brief van 5 november heb ik daarvoor ook een voorzet gedaan. We zetten in op het verkleinen van de ongelijkheid tussen ernstig getroffen slachtoffers van gewelds- en zedenfeiten mét en zónder strafproces. Anders is het namelijk echt moeilijk uit te leggen aan slachtoffers. Het stelsel moet eerlijk en evenwichtig zijn.

Het kabinet zet in op het verhogen van de bedragen van het schadefonds als

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

laagdrempelige voorziening voor deze slachtoffers en op het verbeteren en verduidelijken van de behandeling van schades in het strafproces. Ook zullen we geen maximum stellen aan de bedragen voor ernstig getroffen slachtoffers vanuit de voorschotregeling. Dat is belangrijk om hier te noemen, want ik zou willen dat daarover geen onduidelijkheid bestaat. Hiermee zorgen we juist ook voor die verbetering.

Dan de vraag die gesteld is ten aanzien van …

De **voorzitter**:
Ik onderbreek u eventjes. We hebben een interruptie van mevrouw Mutluer.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Ik weet niet of de staatssecretaris nog op mijn vragen ingaat. Ik snap namelijk niet in hoeverre de contourenbrief van 5 november van de staatssecretaris daadwerkelijk een verbetering betreft voor de slachtofferrechten. Hele complexe schadeposten, zoals het verlies van je arbeidsvermogen, je inkomen of je gederfde levensonderhoud na overlijden, moeten volgens de staatssecretaris namelijk buiten het strafproces blijven. Dat raakt juist de zwaarst getroffen slachtoffers. Dat geldt ook voor de financiële grenzen aan strafvorderingen en voor de wettelijke indieningstermijnen. Ik begrijp dus niet waar dan de verbetering voor de slachtoffers zit — dat zeg ik even via u, voorzitter, richting de staatssecretaris — met name voor degenen die zwaar getroffen zijn en straks misschien naar de civiele rechter moeten stappen en weer heel veel moeite moeten doen om hun recht te behalen.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Dit zijn terechte vragen van mevrouw Mutluer, die al gesteld zijn in de eerste termijn en waaraan ik nu toekom. Die gingen over het ontvankelijkheidscriterium. Daarover zijn namelijk niet alleen door mevrouw Mutluer, maar ook door mevrouw Coenradie en de heer Ellian, zorgen geuit. Kan ik die zorgen wegnemen door wat ik nu gezegd heb, namelijk het duidelijker definiëren van het ontvankelijkheidscriterium? Ik merkte in de inbreng dat er de zorg is dat de norm omhooggaat, dus dat je minder snel ontvankelijk bent. Dat is absoluut niet aan de orde. We lopen er nu tegenaan dat het juist vaak ingewikkeld is voor slachtoffers om duidelijkheid te creëren over de vraag of ze wel of niet ontvankelijk zijn, en dat ook de rechter hiermee stoeit. De ene keer wordt het dus wel meegenomen in het strafproces en de andere keer niet. Daarom moeten we het ontvankelijkheidscriterium helderder omschrijven. Dat is dus wat ik beoog met het verduidelijken ervan. Maar ik begrijp ook heel goed dat de tekst die ik daarover in de brief heb opgenomen, deze vragen opwerpt, dus het is fijn dat ik dat kan verhelderen.

Ik wil daarover twee dingen zeggen. Ik zie definitief af van het plafond van de voorschotregeling. Dat is dus sowieso iets waarin we elkaar volgens mij heel goed vinden. Onder het niveau waarop we elkaar nog veel beter en meer vinden, ligt het feit dat we dit met elkaar gewoon heel goed willen regelen voor slachtoffers die buiten hun schuld om in zo'n situatie terechtkomen. De manier waarop we dat kunnen doen, is bijvoorbeeld door het uiteindelijk helderder omschrijven van het ontvankelijkheidscriterium, maar er zijn ook schades die zich gewoon moeilijk volledig in een strafproces laten inpassen. De heer Sneller had daar ook een opmerking over. Aan het verlies van arbeidsvermogen komt bijvoorbeeld, wil je dat als rechter goed kunnen beoordelen, zo veel te pas, dat het ingewikkeld is voor een rechter — ik denk dat dat ook niet passend is, maar dat is aan de rechter — om de toekomstige medische situatie

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

en carrière inzichtelijk te maken. De voorspelbaarheid zoeken we dus op in het ontvankelijkheidscriterium, voor zover het mogelijk is om juist ook de duidelijkheid voor de slachtoffers helderder te maken. Als een slachtoffer uiteindelijk niet-ontvankelijk wordt verklaard, kan hij altijd nog terecht bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Maar we willen gewoon toe naar de verbetering van het ontvankelijkheidscriterium, omdat je dan juist de helderheid voor de slachtoffers bewerkstelligt.

De heer **Ellian** (VVD):
Het is natuurlijk lastig dat we niet precies weten hoe dat ontvankelijkheidscriterium vormgegeven gaat worden. Ongeacht of ze rechten hebben gestudeerd of niet, zijn dit allemaal mensen die er veel van weten. Zodra er gesproken wordt over ontvankelijkheid, snappen wij allemaal dat het vrij logisch is dat daarmee bedoeld wordt dat er minder gevallen onder gaan vallen. Dat is wat ontvankelijkheid betekent. Ontvankelijkheid is een soort juridische poort, waarmee je bepaalt wat eronder valt en wat niet. Als de staatssecretaris het namelijk ruimer had willen doen, dan had het wel in de brief gestaan. Dan had ze gezegd: ik ga zorgen dat er meer gevallen … We moeten daar niet flauw over doen met elkaar, denk ik. De zorgen van collega Mutluer en ondergetekende zijn serieus. Ik krijg ook echt wel reacties van slachtofferorganisaties, maar ook van slachtoffers, met de vraag wat dit voor hen betekent. In alle eerlijkheid ontgaat mij gewoon waarom we nou juist niets doen voor die moeilijke groep. Ik snap dat het moeilijk is; dat erkent iedereen ook. Maar dat is de groep waarvan mevrouw Sitek deel uitmaakt. Het gaat dus om mensen die hoofdkostwinner zijn. Ik begrijp gewoon niet waarom we er niet iets op kunnen bedenken anders dan dat we de ontvankelijkheid nog hoger maken, waardoor nog meer mensen naar de civiele procedure moeten. Dat kost tienduizenden euro's en dan nog heb je een civiel vonnis waarvan je moet hopen dat het verhaalbaar is op de dader, wat natuurlijk nooit zo is. Ik wil toch echt een pleidooi houden om dit alsjeblieft anders te doen.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Dat is helder. Het ontvankelijkheidscriterium wordt niet per se hoger. Ik begrijp dat er een aanname of een beeld is bij wat het zou kunnen zijn, maar dat is absoluut niet mijn bedoeling bij het verduidelijken, verhelderen van het ontvankelijkheidscriterium. In de uitspraken van de rechter, dus in de jurisprudentie, zien we nu dat het te veel alle kanten op schiet en dat rechters daarin zelf een afweging maken waaruit we geen lijn kunnen opmaken om te bepalen wanneer het wel of niet gevolgd wordt in een strafproces. Het is voor een slachtoffer ongelofelijk vervelend om er gedurende een proces achter te komen — het duurt al een tijd voordat je daar überhaupt bent — dat het daar geen onderdeel van uitmaakt. Daarom willen we de criteria verhelderen. Juist ook als we normeren waarover de schades precies kunnen gaan — we hadden het net over staffels — en als we uiteindelijk kunnen uitleggen wanneer iemand wel of niet ontvankelijk is, dan weet je ook op voorhand of je bij deze strafrechter kunt zijn of niet. Dat is dus wat ik beoog met het verhelderen. Ik beoog zeker niet het verhogen van de lat om uiteindelijk ontvankelijk te zijn in het strafproces met de vordering.

De **voorzitter**:
U kunt continueren.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Dank u wel. Er zijn een aantal vragen gesteld en er zijn zeker ook zorgen geuit over de situatie die ontstaan is aan de Tarwekamp. Het is natuurlijk een schrijnende situatie van

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

een strafbaar feit, dat nu brandstichting lijkt te zijn. Wat betreft de consequenties daarvan voor slachtoffers: het is een lopende zaak en u kunt zich ook voorstellen dat ik daarop natuurlijk niet inhoudelijk kan reageren. Ik zie wel dat er een aantal ernstige geweldsdelicten zijn, waaronder brandstichting, die onder de ongemaximeerde voorschotregeling gaan vallen.

De Raad van State heeft onlangs advies uitgebracht over de voorgenomen uitbreiding van deze ongemaximeerde voorschotregeling. Dat advies wordt op dit moment verwerkt. De inwerkingtreding daarvan wordt medio 2027 voorzien. In het conceptwijzigingsbesluit, dat ook al bij u is aangekomen, is het mijn voornemen om juist ook de opzettelijke brandstichting onder de ongemaximeerde voorschotregeling te laten vallen. Ik kan er natuurlijk niet op vooruitlopen wat de rechter in deze individuele zaak uiteindelijk zal zeggen, maar beoogd is wel dat dit juist ook nog geldt in dergelijke gevallen. In het conceptbesluit is tevens opgenomen dat de nieuwe regeling gaat gelden voor vonnissen die op het moment van inwerkingtreding nog niet onherroepelijk zijn. Voor de onherroepelijke vonnissen, waarbij de acht maanden tot uitkering van het voorschot nog niet zijn verstreken, gaat het ook gelden. Dat zijn juist van die schrijnende grensgevallen waar je dit voor zou moeten willen regelen.

De **voorzitter**:
Mevrouw de staatssecretaris, ik onderbreek u even. U heeft een interruptie van mevrouw Mutluer.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Ik heb nog twee interrupties, begrijp ik.

De **voorzitter**:
Dat klopt.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Dan houd ik het nu bij de ene en bewaar ik de andere. Ik vroeg naar meer en ik ben blij dat de staatssecretaris zegt dat men bij dit soort zeer complexe zaken, brandstichtingen, meer wil gaan doen wat betreft de schadevergoedingen. Ik hoor het, maar ik heb om meer gevraagd. Dat heeft onder andere te maken met de voorbeelden die mij ter ore kwamen naar aanleiding van de zaak-Tarwekamp: het jongetje van Chinese afkomst wiens oma en opa uit China naar Nederland moesten worden gehaald. Wie betaalt dat? Eigenlijk hoort dat niet de taak van Slachtofferhulp Nederland te zijn. Ze hebben wel maatwerk geleverd. Ik noem het voorbeeld van een slachtoffer dat nu in een huurhuis zit en terug moet keren naar zijn koophuis, maar dat door angst en trauma niet durft. Hij zit vast, omdat de verzekering er niet aan mee wil werken. Dit zijn maar twee voorbeelden. Ik vraag aan de staatssecretaris wat zij wil doen om deze slachtoffers nog meer te helpen dan nu gebeurt, in samenspraak met Slachtofferhulp Nederland, het fonds en de verzekeraars, zodat er daadwerkelijk maatwerk kan worden geleverd.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Individuele zaken roepen sowieso altijd veel verontwaardiging op, ook bij mij. Daarom vroeg ik ook hoe we het dan precies beter kunnen doen. Ik denk dat er ook nog heel veel onduidelijk is, ook in de communicatie over wat er allemaal kan. Daar refereerde ik in het begin aan. Bijvoorbeeld de vraag wat er met een uitkering vanuit het schadefonds of de voorschotregeling mogelijk is en wat je precies kunt doen met die middelen, zou in

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

een individuele casus als deze best toereikend kunnen zijn. Dat is het zoeken naar hoe we beter en helderder kunnen communiceren over welke mogelijkheden er allemaal al zijn voor slachtoffers. Nu kan ik wel 5 miljoen extra bij het schadefonds neerzetten … Dat geld is overigens niet bedoeld voor de taakstelling. Daar kom ik zo dadelijk nog even op terug in het antwoord op de vraag van mevrouw Straatman. Die middelen zouden juist heel erg gericht moeten zijn op de zaken waar individuele slachtoffers of nabestaanden tegenaan lopen. Daardoor zou er maatwerk geleverd kunnen worden. Voor mij zit hierin een grote opgave om ervoor te zorgen dat de manier waarop erover gecommuniceerd wordt, duidelijker en helderder is, zodat mensen, als er een uitkering beschikbaar is, weten waar ze die allemaal voor zouden mogen gebruiken.

De **voorzitter**:
U heeft nog een interruptie van mevrouw Coenradie.

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Daar verder op voortbordurend: is dit niet iets waar het OM een rol in kan pakken? We weten dat er bij het OM slachtoffercoördinatoren zijn, maar ligt daarin ook niet een rol om slachtoffers en nabestaanden veel meer mee te nemen, om te voorkomen dat je misschien zaken mist? Dat kan gaan om duiding van hoe het proces eruitziet, wat precies je rechten zijn en waar je aanspraak op kan maken. Is dat iets wat deze staatssecretaris op kan nemen met het OM en zou kunnen verankeren, zodat we in ieder geval weten dat de informatieplicht aan de voorkant gewaarborgd is, richting slachtoffers dan wel nabestaanden?

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Het is even zoeken naar waar je zoiets goed belegt, want het is op verschillende plekken goed belegd. In het strafproces is het OM natuurlijk degene die wijst op de slachtofferrechten die er zijn. In het verlengde daarvan is het formulier in de afgelopen periode verbeterd. Daarover heeft de heer Sneller een vraag gesteld. We zien dat Slachtofferhulp Nederland, het Openbaar Ministerie en de rechtspraak allemaal een rol hebben in het communiceren over welke mogelijkheden er zijn voor slachtoffers. Daarbij hebben we het taalniveau wat verduidelijkt. Soms is het gewoon heel ingewikkeld. Het is een ongelofelijk complex veld waarin we ons begeven. Dat voorstel leg ik nu voor aan een burgerpanel, om te kijken of het te begrijpen is wat er staat. Ik zie aan de ene kant kansen om het te versterken en te verbeteren, bijvoorbeeld bij uitvoeringsorganisaties of organisaties als het OM, die hierin een rol hebben. Tegelijkertijd zou het afbraak doen aan het geheel als ik er solitair te veel aandacht aan zou besteden.

Ik zoek dus naar mogelijkheden om al die verschillende plekken, waarin iedereen zijn rol heeft, bijvoorbeeld de coördinator die bij het OM is aangewezen, zoals mevrouw Coenradie aangeeft, te versterken. We moeten niet vergeten dat we bij Slachtofferhulp Nederland hele goede mogelijkheden hebben en er gesprekken zijn. We moeten ook niet vergeten dat slachtofferadvocaten hier ook een hele grote rol in vervullen, ook in het helpen verduidelijken van de rechten van slachtoffers. Er zijn dus mogelijkheden om daar aanspraak op te doen. Het is eigenlijk schaken op al die borden en het moet wel samenkomen in dat ene spel, dat helder en duidelijk is voor de slachtoffers. Ik heb dat verbeterde formulier nu dus voorgelegd aan een burgerpanel en ik hoop dat het medio 2027 ook in gebruik kan worden genomen. Ik deel het ook graag met de Kamer, zodat u kunt zien hoe het eruitziet en ook ziet dat het wat beter te volgen is. Het is immers nou niet per se een moment in je leven dat je het er ook nog bij kunt hebben dat zaken

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

onnodig ingewikkeld worden gemaakt.

De **voorzitter**:
Een vervolginterruptie van mevrouw Coenradie.

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Toch nog eventjes daarop doorgaand. Ik hoor ook wel, zonder dat het negatief bedoeld is, dat het enigszins versnipperd is. Iedereen kan, moet en mag daarin een rol oppakken, maar stel: je bent slachtoffer, waarvan dan ook, of nabestaande, is het dan niet mogelijk dat je bij wijze van spreken door het invullen van een online vragenlijst of een website met allerlei handvatten al snel, in één oogopslag, weet "oké, dit zijn mijn rechten"? Kunnen we als overheid niet zoiets oprichten, dus één platform? Volgens mij is er bijna niemand in Nederland te vinden die geen slachtoffer of nabestaande is, vaak ook met dezelfde vragen. Kunnen we dat niet veel meer op die manier uniformeren? Ik ben een beetje hardop aan het nadenken: hoe kunnen we dit een stap vooruitbrengen?

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Ja, die centrale rol zie ik stevig belegd bij Slachtofferhulp Nederland, ook bij bijvoorbeeld het invullen van het formulier en het begrijpen van wat je rechten precies zijn. Dat geldt voor alle slachtoffers en nabestaanden. Dat helpt ook. Dan hoef je al niet de afweging te maken of je er recht op hebt; daarin is allemaal voorzien. Die centrale rol vind ik wel cruciaal. Uiteindelijk heeft iedereen in de keten weer een rol. In zaken waarin slachtofferkwesties spelen — in het strafproces is dat vaak zo, want anders hebben we geen strafproces — zie je dat juist de factor tijd afbreuk kan doen aan de manier waarop we ermee omgaan. Mijn grote zorg of aandacht zit bij de alertheid van alle andere organisaties die in dit proces een rol hebben zit. Ik denk dat iedereen weet wat zijn rol is en dat die ook altijd goedbedoeld wordt uitgevoerd, maar dat het ook kan verwateren . Dat is juist iets wat je in dit soort processen echt niet wilt.

Daarom haalde ik ook even het voorbeeld van de Tarwekamp aan waarover nu een zaak speelt. Als je zo'n zaak volgt en ziet, en hoort hoe de rechter de slachtoffers tijd en ruimte geeft om te vertellen wat het met hen heeft gedaan en hoe belangrijk dat is voor het helen van wat er is gebeurd, dan denk ik: prachtig. We zijn immers een jaar verder en toch staat het nog zo bij iedereen op het netvlies. Het zou niet zo moeten zijn dat dat alleen het geval is in zaken die de media halen. Het moet gelden voor alle gevallen, voor alle rechters die dit heel graag willen doen. Die tijd en ruimte moet er natuurlijk ook gewoon zijn.

Die centrale rol ligt dus bij Slachtofferhulp Nederland; zo zie ik dat.

De **voorzitter**:
Gaat u verder met uw beantwoording.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Straatman stelde de vraag in hoeverre de taakstelling van de 5 miljoen ... Ik zeg het nu niet helemaal goed. In hoeverre wordt de taakstelling tenietgedaan door de 5 miljoen die ik nu extra ter beschikking heb vanuit het coalitieakkoord? Uiteindelijk is dat geld niet bedoeld voor de taakstelling. Het is echt alleen bedoeld voor de verhoging van de tegemoetkoming aan slachtoffers, en niet voor de taakstelling. Juist die slagvaardige overheid die wij allemaal beogen met elkaar, moet

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

er niet toe leiden dat we afbreuk doen aan wat we juist met deze extra 5 miljoen beogen. Dat moet gewoon beschikbaar zijn voor slachtoffers.

Voorzitter. Dan de vraag van mevrouw Mutluer over de onzichtbare slachtoffers: weten zij de weg naar hulp goed te vinden? Dat is, denk ik, een hele relevante vraag. We gaan er immers soms te snel van uit dat het allemaal wel duidelijk en helder is, maar op het moment dat je zo kwetsbaar bent, is dat ingewikkeld. Slachtofferhulp Nederland heeft lotgenotengroepen. Ik wil niet zeggen dat dat outreachende groepen zijn, maar het is heel belangrijk dat ervaringsdeskundigen die te maken hebben gehad met bijvoorbeeld de manier waarop de politie omgaat met een situatie ... "Door wie moet ik me laten informeren?" Alle slachtoffers van gewelds- en seksuele misdrijven kunnen een aanvraag indienen bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven. We zien dat er ontzettend veel mogelijkheden zijn. Ik herken echter de zorg die mevrouw Mutluer uitspreekt. Hoe zorgen we ervoor dat het geborgd is voor mensen die een wat grotere afstand hebben tot dit soort informatievoorzieningen?

De **voorzitter**:
U hebt een interruptie van mevrouw Mutluer.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Nee, dit is geen interruptie. Ik had er nog eentje bewaard, maar de staatssecretaris geeft een ander antwoord. Ik had het over incestkinderen en over de uitspraak van de Raad van State. Ik wil dat ze daar een antwoord op geeft en niet een algemeen antwoord over onzichtbare slachtoffers. Ik heb het specifiek over kinderen die geboren worden uit incest. Ik vraag dus meer om een verheldering.

De **voorzitter**:
Dan reken ik dit niet als een interruptie, mevrouw Mutluer. Maakt u zich geen zorgen.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Heel fijn. Bedankt.

De **voorzitter**:
Staatssecretaris, gaat uw gang.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Ter geruststelling: die antwoorden komen dadelijk nog, in het volgende blokje.

Voorzitter. Mevrouw Coenradie stelde een belangrijke vraag over letselschade. Waarom komt er geen verplicht kwaliteitskeurmerk tegen malafide belangenbehartigers? Een aantal anderen hebben die vraag ook gesteld. Elke wanpraktijk is er een. Hoe kunnen we dit op de best mogelijke manier voorkomen? Het onderzoek heeft ons weinig handvatten gegeven. Sterker nog, de vraag is: leidt regulering altijd tot een verbetering van de kwaliteit, terwijl we daarmee een groot beroep doen op de overheidscapaciteit en op de middelen die daarvoor beschikbaar zijn? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat we tot naleving van een kwaliteitskeurmerk komen en dat de belangenbehartigers zich daarbij aansluiten, maar we aan de andere kant niet overreguleren door het toezicht, de middelen en de handhaving bij een aparte organisatie te beleggen? Het is mijn voorstel om in gesprek te gaan met de opstellers van het pamflet, om het maar even zo te noemen, om juist dit gesprek gaande te houden. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat er in

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

dit werk voldaan wordt aan bepaalde eisen? Hoe ziet u zelf die eisen voor zich? Kunnen we met elkaar een ondergrens afspreken waaraan men zou moeten voldoen? Voorzitter, dit was het blokje schade.

Ik kom nu op de rechtspositie van slachtoffers. De heer Ellian en de heer Sneller zeiden dat slachtofferrechten vaak worden geschonden en dat ze niet afdwingbaar zijn. Juist in de tweede aanvullingswet nieuw Wetboek van Strafvordering zijn we bezig met effectieve remedies, maar in de optiek van beide insprekers schieten we hierin nog tekort. Zij vragen wat ik hieraan ga doen. De motie die de heer Ellian hierover eerder heeft ingediend, vraagt om effectieve remedies of rechtsmiddelen en om de afdwingbaarheid daarvan. Dat tweede is ingewikkeld. In het conceptwetsvoorstel is een voorstel opgenomen voor hoe we de rechtsmiddelen ten aanzien van slachtoffers goed kunnen inzetten. We hebben zorgvuldig gekeken naar de mogelijkheden om dit op een passende en evenredige manier te doen. Dat conceptwetsvoorstel bevindt zich nu in de consultatiefase. Ik zie ondertussen dat ik waardevolle adviezen ontvang van de verschillende ketenpartners. Die ben ik nu aan het bestuderen. Over de vraag in hoeverre dat leidt tot een aanpassing van het wetsvoorstel zullen we nader in gesprek gaan in het vervolg van het wetgevingstraject.

De heer Ellian stelde nog een vraag. Hij zei: bij het bepalen van de zittingsdatum moet een slachtofferadvocaat worden betrokken. We zien dat verschillende parketten daar anders over denken. Tenminste, ze gaan daar anders mee om. Misschien denken ze er wel hetzelfde over, maar er wordt anders mee omgegaan. Uit het Landelijk strafprocesreglement volgt nu al dat de rechtspraak bij het bepalen van de zittingsdatum zo veel mogelijk rekening houdt met de verhinderdata van de slachtoffers en de advocaten die daarbij betrokken zijn. In het nieuwe Wetboek van Strafvordering doe ik een aantal voorstellen om de positie van slachtoffers hierin te versterken. Dat ziet ook op de aanwezigheid van het slachtoffer en diens advocaat ter zitting. Ik wil wettelijk vastleggen dat zo veel mogelijk rekening moet worden gehouden met de verhinderdata van de slachtofferadvocaat om zijn positie nog meer te borgen. Ik kan me goed voorstellen dat we nog wat te doen hebben als het gaat om de bekendheid hiervan en het werken hiermee. Zeker met de druk op de keten is het ingewikkeld om dit niet te vergeten. Daarom is het mooi als we dit afdwingbaar maken in het Wetboek van Strafvordering, zodat er op een dwingende manier rekening moet worden gehouden met de aanwezigheid van het slachtoffer en diens advocaat.

Voorzitter. Mevrouw Coenradie vroeg wie er binnen het OM verantwoordelijk is. Ze gaf net zelf het antwoord al: dat is namelijk de coördinator. Maar er staat hier het volgende. Binnen het College van procureurs-generaal is het onderwerp slachtofferrechten apart belegd bij de coördinator. Het OM heeft naar aanleiding van het rapport een verbeterplan opgesteld. Momenteel wordt er gewerkt aan de uitvoering daarvan. De Algemene Rekenkamer zal ook in het verantwoordingsonderzoek aandacht besteden aan het naleven van de slachtofferrechten door het OM. Ook vanuit het departement wordt hier periodiek bij meegekeken. Dit is natuurlijk ook een samenspel dat ik met de minister van Justitie en Veiligheid bespreek, omdat je juist ziet dat er een balans moet zijn en dat als in de uitvoering blijkt dat het bij het OM achterblijft, we op dat punt dan met elkaar wat te doen hebben.

Voorzitter. Deze vraag van de heer Sneller is in lijn met de vorige vraag en gaat ook over de inzet van het OM, namelijk over de OM-strafbeschikking. Er lijkt sprake te zijn

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

van een paradox, nu er enerzijds wordt ingezet op effectieve strafbeschikkingen en anderzijds de contra-indicatie voor strafbeschikkingen voor spreekrechtwaardige feiten is uitgebreid. Waar komt die verruiming vandaan en is die sinds 2022 veranderd? Nee, met het schrappen van "ernstig" in de contra-indicatie, dus van het woord of begrip "ernstig", wordt slachtoffers en verdachten aan de voorkant juist meer duidelijkheid gegeven over de manier waarop hun zaken worden afgedaan. Bij alle spreekrechtwaardige delicten gaat nu, gezien de ernst van de feiten, de contra-indicatie voor een OM-strafbeschikking gelden. Dat zijn er ongeveer 30 extra per jaar; dat is natuurlijk ook de vraag die ik over de uitvoering heb gesteld. Slachtoffers die dat wensen, kunnen op die terechtzitting dan ook hun spreekrecht uitoefenen. De onduidelijkheid of dat uitoefenen van het spreekrecht wel of niet kan, heeft sinds 2022 voor het OM de doorslag gegeven om die contra-indicatie in hun beleid juist aan te passen. Met het borgen van de belangen van de slachtoffers en de verdachten in de procedure is het wat mij betreft ook een goed middel. Het is juist ook een middel om de keten te ontlasten, maar we moeten dus goed kijken wanneer er onevenredige neveneffecten zijn. Bij de uitbreiding van die contra-indicatie lijkt dat dus, met die 30 zaken per jaar, zoals we dat nu zien, niet het geval. Daarnaast bleek uit eerder onderzoek dat het aantal ernstige spreekrechtwaardige zaken die met een OM-strafbeschikking werden afgedaan dus zeer beperkt was.

Voorzitter. Dan de vraag van mevrouw Straatman over de externe openbaarheid in relatie tot het strafproces en de privacy en de veiligheid van de slachtoffers: kunt u zorgen dat er tempo wordt gehouden en verwacht u daar in het voorjaar ook al stappen in te nemen? Ja, ik zal de Kamer in de volgende voortgangsbrief slachtofferbeleid over de voortgang informeren. In het tweede kwartaal van volgend jaar stuur ik die graag naar u toe. De uitvoering van het onderzoek heeft echt lang op zich laten wachten. Dat vind ik zelf ook heel vervelend. Sterker nog, de uitkomsten geven dan ook meteen weer hoe ingewikkeld het ligt om dat beter te doen. Het gaat er in ieder geval om helder te zijn over wanneer er wel of geen sprake is van externe openbaarheid, zeker als het gaat over zaken waarin sprake is van zedenmisdrijven. Ik zie dit dus als een belangrijke ontwikkeling waar we meer grip op willen krijgen. Daarom heb ik ook gevraagd om juist bij de rechtspraktijk de juridische ruimte op te zoeken als het gaat om de vraag wanneer we zo'n zaak nou wel of niet openbaar laten plaatsvinden en welke slachtoffers we daarin extra moeten beschermen. De eerste resultaten waren wat teleurstellend, maar daarom heb ik die extra uitvraag gedaan. In de volgende voortgangsbrief kom ik daar graag bij u op terug.

Voorzitter. Dan de vraag van mevrouw Mutluer die zag op de …

De **voorzitter**:
Ik onderbreek u even, staatssecretaris.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Excuus.

De **voorzitter**:
U hebt een interruptie van mevrouw Straatman.

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Ik heb een korte vervolgvraag. Het is fijn dat de staatssecretaris zegt hier in het voorjaar

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

op terug te komen. Daaruit blijkt ook wel de urgentie, maar is dat nader onderzoek dan ook wel gereed? We zien namelijk dat het WODC lang onderzoek heeft gedaan, maar niet naar de vragen die wij bij de motie gesteld hadden. Is het dan ook mogelijk om in het voorjaar van 2027 de antwoorden te hebben op de vragen die wij aanvankelijk hebben ingediend, dus hoe vaak de rechter het toe- en afwijst en vooral wat de motivering daarachter is? Zo kunnen we, denk ik, namelijk ook die juridische analyse sluitend maken.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Die vraag is terecht. Jazeker, want dat is juist de verdieping die ik nu zelf ook zoek. Anders duurt het namelijk echt te lang. De rechtspraktijk gaat ons daar hopelijk bij helpen.

Voorzitter. Mevrouw Mutluer had een vraag over de toxische omgeving en slachtoffers van incest. Ze vroeg of ik wil onderzoeken of slachtoffers die opgroeien in een toxische omgeving ook als direct slachtoffer worden erkend. Ik wil graag toezeggen dat ik dat ga onderzoeken. Ik denk dat mevrouw Mutluer hier een belangrijk punt maakt. We zien op dit onderdeel natuurlijk ook ontwikkelingen in de rechtspraktijk. Het is goed om dat meteen beet te pakken en daar heel helder over te zijn. Ik wil dat bij dezen dus graag toezeggen.

Voorzitter. Dan kom ik bij het blokje over slachtoffers van zedendelicten en onlinezedendelicten. Mevrouw Coenradie vroeg: "Hoe verbeteren we seksuele voorlichting en weerbaarheid op scholen? Hoe zorgen we ervoor dat jongeren sneller durven op te staan, vragen durven te stellen en weten dat de schaamte niet bij hen hoeft te liggen?" Ik ga daar graag nader over in gesprek met mijn collega van Onderwijs en Emancipatie, omdat het in feite bij haar ligt. Tegelijkertijd zie ik natuurlijk de effecten ervan terug in onze rechtspraktijk. Ik kan vertellen dat de herziening van alle kerndoelen op dit moment ook loopt. Ik weet niet of de commissie daarvan op de hoogte is. In kerndoel 28D staat onder andere hoe we grenzen, mogelijkheden en beperkingen die besproken moeten worden in een veilige sociale omgeving, weerbaarheid, samenwerking en conflicthantering beter kunnen vormgeven en stimuleren. Daar zou dit onderdeel van uit kunnen maken. Dat wil ik dus graag met mijn collega opnemen. In kerndoel 32D staat onder andere dat leerlingen moeten kunnen beschrijven wat het belang van consent is, respect voor wensen moeten hebben en grenzen moeten kunnen aangeven. Denk ook aan de vraag wat je doet als er grensoverschrijding is en hoe je dat aangeeft. Ik denk dat het qua moment heel belangrijk is om dat samen op te pakken, ook vanuit mijn standpunt en visie op het slachtofferbeleid. Dus dank daarvoor.

Voorzitter. Dan de vraag van onder anderen de heer Ellian, mevrouw Coenradie en mevrouw Straatman over de onlineslachtoffers en het verschil tussen wel of geen recht hebben op bijvoorbeeld een advocaat. Er zijn geen lacunes in de Wet seksuele misdrijven. Met de inwerkingtreding van die wet is er dus geen onderscheid meer tussen een offline- en een onlinedelict, maar niet alles wat strafbaar is, valt onder de reikwijdte van het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Dat maakt de uitwerking wel weer lastiger. Op het moment dat het schadefonds in beeld komt, moet er namelijk sprake zijn van een ernstig online seksueel misdrijf. Bij de uitwerking van die definitiekwestie kan nog blijken of daarover onduidelijkheid bestaat. Er moet namelijk sprake zijn van een lichamelijk of psychisch geweldsmisdrijf of seksueel misdrijf. Het schadefonds kijkt naar wat er precies gebeurd is en of het misdrijf aannemelijk is. Het slachtoffer heeft dan ook ernstig

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

lichamelijk of psychisch letsel opgelopen en kan dat onderbouwen. In de feitelijke uitwerking zie je wat er nodig is om aan te kunnen geven dat je slachtoffer bent geworden van online seksueel misbruik. Het is dus niet zo dat er nog onderscheid wordt gemaakt in de definitiekwestie. Alleen in de uitwerking ervan moet nog steeds op een bepaalde manier worden aangetoond dat je slachtoffer bent.

De **voorzitter**:
Excuses, ik onderbreek u even. Er is een interruptie van mevrouw Mutluer.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
We moeten dit wel even goed begrijpen en goed tackelen. Er komt niet voor niets een brandbrief vanuit het fonds. We zien verschillen tussen mensen die online misbruikt zijn en mensen die fysiek misbruikt zijn. Dat is allebei heel ernstig. De staatssecretaris geeft over die verschillen aan: in principe kan het. Aan de andere kant zien we ook dat juridische bijstand en rechtsbijstand twee verschillende dingen zijn. Daar begint het mee. De medewerkers die bij Slachtofferhulp Nederland werken, zijn meestal geen advocaat en kunnen bepaalde bijstand dus niet op die manier verlenen. Dat is één.

De tweede opmerking die ik hierbij wil plaatsen, luidt als volgt. De staatssecretaris zegt dan: het kan wel, maar je moet aan een aantal voorwaarden voldoen voordat je uiteindelijk dergelijke hulp kunt krijgen. Er moet namelijk sprake zijn van een geweldsmisdrijf of seksueel misdrijf, er moet vervolging zijn ingesteld en het slachtoffer of de nabestaanden moeten overeenkomstig artikel 3 van de Wet schadefonds geweldsmisdrijven in aanmerking komen voor een uitkering. Het probleem is juist dat slachtoffers van onlinemisbruik volgens artikel 3 niet in aanmerking komen. Daar ligt het probleem. In die zin heeft het fonds dus gewoon gelijk en zijn de rechten van mensen die online dan wel fysiek misbruikt zijn niet gelijk. Dat willen wij ook rechttrekken. En ik wil dat de staatsecretaris nog heel expliciet ingaat op deze twee punten.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Ik begrijp de zorg die mevrouw Mutluer hier uit. Ik neem even een onduidelijkheid weg: er hoeft nog geen vervolging te zijn ingesteld. Wat zij daarbij aangaf, zit op dit punt in ieder geval anders; gelukkig maar. Ik krijg die signalen niet. In het onderzoek van het Fonds Slachtofferhulp staat namelijk dat er geen signalen zijn van ongerechtvaardigde verschillen. Waar het om gaat, is dat we graag het gesprek aangaan als er onduidelijkheid is over de uitwerking hiervan. Als er uitvoeringsconsequenties of capaciteitstekorten zijn, dan is het belangrijk om te weten dat het nooit de bedoeling mag zijn dat dát er onderdeel van uitmaakt. In de interpretatie ervan zien wij niet dat er nu in de uitwerking ervan ongeëvenaarde of onrechtvaardige consequenties zijn. Als dat wel zo is, dus als die signalen wél binnenkomen, dan is het juist iets wat we hier niet meer beogen. Daar moeten we dan duidelijkheid over geven, bijvoorbeeld als het beeld is dat er vervolging ingesteld zou moeten zijn. Dat is dus niet het geval. De uitwerking ervan, dus het aantonen dat je wel of niet slachtoffer bent, is best ingewikkeld. Als het schadefonds daartegen aanloopt en zich afvraagt hoe het dat wel of niet kan beoordelen, dan is dat iets wat we zouden moeten verhelderen. Wat mij betreft is dat onderwerp van gesprek.

De **voorzitter**:
U hebt een interruptie van mevrouw Coenradie. Mevrouw Coenradie, gaat uw gang.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Daar wil ik dan ook weer even op verdergaan. Het schadefonds geeft aan daar toch echt wel tegenaan te lopen. Die signalen komen natuurlijk wel bij hen binnen. Ik zou toch ook wel heel erg graag de toezegging van de staatssecretaris willen zien dat zij met deze partij en misschien nog wel meer partijen aan tafel gaat en vraagt: wat zien we precies en hoe kunnen we dat toch gaan tackelen? Het kan nooit de bedoeling zijn dat er onevenredig wordt gehandeld, maar het is evenmin de bedoeling om dit nu zomaar in stand te houden. Ik ben benieuwd of de staatssecretaris zou willen of kunnen toezeggen om dat gesprek in ieder geval op korte termijn aan te gaan.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Zeker, want die onduidelijkheid moeten we echt wegnemen. Er zijn veel ontwikkelingen, ook als het erom gaat welke rechten je online wel of niet hebt. Ik denk dat we hierbij echt de vinger aan de pols moeten houden. Ik doe dus zeker graag de toezegging aan mevrouw Coenradie en mevrouw Mutluer om de uitkomsten van het gesprek met de Kamer te delen, omdat zij dan ook een beeld heeft van de blijkbaar andere interpretatie.

De **voorzitter**:
Gaat u verder met de beantwoording.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Mevrouw Coenradie heeft een vraag gesteld over de landelijke uitrol van de nieuwe werkwijze voor slachtoffers van seksueel geweld. De hele keten zet zich dagelijks juist in om de slachtoffers tijdig te helpen. De nieuwe werkwijze wordt landelijk uitgerold. In maart 2027 beginnen de voorbereidingen en die lopen tot april. Dat zal een maand in beslag nemen. Vanaf april gaan we gefaseerd per regio de nieuwe werkwijze implementeren. De minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport en ik achten het ook wenselijk dat het wordt gemonitord, zodat we ook de werkwijze en het gewenste effect ervan voor slachtoffers, want daar gaat het natuurlijk om, in samenwerking met professionals en politie kunnen monitoren en zodat we kunnen zien of het daadwerkelijk uitpakt zoals we met die triagefunctie beoogd hebben.

Voorzitter. De vraag van de heer Sneller ging over de versnippering in het landschap. Voor slachtoffers moet duidelijk zijn waar ze terechtkunnen. Er is enorm veel versnippering. Daar ben ik in de eerste achtenhalf, negen maanden van mijn bestaan als staatssecretaris ook achter gekomen. Elk van die organisaties doet relevant werk. Tegelijkertijd is het, als je slachtoffer bent, nogal lastig om te weten waar je precies op welk moment terechtkunt. De inzet valt dus te prijzen, maar we kijken steeds scherper en concreter naar welk hulp- en expertiseaanbod wordt geboden in welke regio. We moeten erop toezien dat we daar niet al te versnipperd met elkaar optreden, zodat het landschap overzichtelijker wordt dan het op dit moment is. Ik zou daar graag in de volgende voortgangsbrief op terugkomen. Dan zal ik een beeld geven van hoe het er nu uitziet en wat het bijdraagt. Want, zoals ik zei, laten we niet vergeten dat elke organisatie heel relevant werk doet, maar we willen wel heel graag duidelijkheid voor de slachtoffers. Dat is wat die organisaties zelf natuurlijk ook beogen. Dus daar kom ik graag op terug in de volgende voortgangsbrief.

Voorzitter. Dat was het blokje slachtoffers van onlinezedendelicten. Dan heb ik nog de overige onderwerpen, waaronder Bovensmilde, de anbistatus, de inkeerregeling en de gesloten groeperingen.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

De **voorzitter**:
Een ogenblik, staatssecretaris, want u heeft een interruptie van mevrouw Straatman. Gaat uw gang.

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Dit is geen interruptie, voorzitter, maar een vraag. Ik had namelijk een vraag gesteld over de collectieve acties en de collectieve vorderingen, juist voor onlineslachtoffers, omdat juist daar veel speelt. Het gaat vaak niet om één slachtoffer, maar om heel veel slachtoffers. Het terechte punt in de discussie van de heer Ellian, mevrouw Mutluer en veel van ons is dat het heel erg ingewikkeld is om je schade te verhalen in het strafproces en dat je dan aangewezen bent op de civiele procedure. Dat is een soort extreme vorm als het gaat om heel veel slachtoffers. Ik zou dus graag een antwoord willen van de staatssecretaris op de vraag die ik had gesteld, namelijk hoe we daar op gaan inzetten, behalve dan via de leerstoel, want dat is iets van de hele lange termijn.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Ik dacht dat de leerstoel en de aanvullingen daarop nog in blokje overig aan bod zouden komen, maar dat is dan misschien niet helemaal de goede plek. We gaan even kijken of die misschien ergens tussen de papieren verdwenen is. Dan kom ik hier heel graag in tweede termijn op terug, want het is zeker wel de bedoeling dat het meer dan alleen de leerstoel is. Vooruitlopend op de beantwoording kan ik wel zeggen dat het ontzettend complex is, omdat het online vaak over heel veel slachtoffers gaat. Het OM stoeit dagelijks met de vraag hoe je daarmee omgaat en hoe je dit op een goede en nette manier zijn plek laat vinden in het strafproces, zonder nu te zeggen dat je het ook moet afdoen, want dan is elke zaak er ook weer één. Dit is dus een complex verhaal. Ik zal daar zo dadelijk iets uitgebreider op terugkomen.

Voorzitter. Ik kom op de vraag over Bovensmilde van de heer Ellian. Hij heeft ervoor gezorgd dat ik blijvende aandacht heb voor Bovensmilde. Ik heb de manier waarop we met de getroffenen daarvan omgaan op mijn netvlies. Er wordt nu gewerkt aan de uitwerking van de verschillende aanbevelingen. Ik zou graag willen toezeggen om daar in de volgende voortgangsbrief op terug te komen. Dit is met dank aan de heer Ellian op de kaart gezet. Zoals ik aan het begin ook zei, zien we daadwerkelijk dat het feit dat je slachtoffer bent, doorwerkt in je leven en soms ook in generaties, op welke manier dan ook en van welk delict dan ook. Zeker in Bovensmilde hebben we dus nog wat te doen met elkaar.

De heer **Ellian** (VVD):
Fijn dat het de volle aandacht heeft van deze staatssecretaris. Ik heb eens even aan de slachtoffers van Bovensmilde gevraagd hoe het nu gaat en ik was wel verwonderd. Allerlei mensen zullen iets gaan vinden van de vragen die ik nu stel, maar dit komt echt uit mijn hart. Ik begrijp dat de Molukse gemeenschap de laatste tijd heel nadrukkelijk betrokken wordt bij alles wat nu voor de slachtoffers bedacht wordt. Met alle respect, al mijn inspanningen hebben nooit gezien op de daders. Ik zit daar heel anders in dan een heleboel mensen. Het is mooi dat er allerlei documentaires zijn geweest en verzoening. Alles best, maar het ging mij om de kinderen die in de school zaten en in de ogen van die zwaarbewapende Molukkers hebben gekeken. Ik ken de geschiedenis en ik weet dat dit gevoelig ligt, maar mijn inspanningen waren er niet op gericht om vervolgens deze kinderen, die nu oud zijn, weer in contact te brengen met de Molukkers. Ik wil de

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

staatssecretaris nogmaals danken voor alle inspanningen die aan haar kant verricht worden, maar we hebben wel echt een probleem met elkaar als ik signalen blijf krijgen dat alle inspanningen nu toch ook voor een deel gericht zijn op de Molukse gemeenschap, want daar heb ik nooit een woord over gesproken. Dat is mijn keuze. Dat staat ook niet in de brieven. Ik hoop dat de staatssecretaris dit signaal wil meenemen en de volgende keer een terugkoppeling hierover kan geven.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Zeker, van harte. Ik wil dat signaal graag meenemen. Het is wel zo dat sommige slachtoffers dat gesprek wel willen. Ze willen ze in de ogen kijken en ze willen herstel. Het is zoeken naar een manier waarop we dat aanbieden. We moeten daar zorgvuldig mee omgaan. Ik herken zeker wat de heer Ellian zegt over hoe je daar zoveel jaar na dato goed mee om moet gaan. Ik neem dit signaal dus mee en zal er op een volgend moment op terugkomen hoe dit nu uitgewerkt wordt.

Dan kom ik bij de aanpak van sektes, zeg ik maar even, dus de sektes en de signalen hierover. Hoe kijk ik hiernaar? Wat is de rol van Fier, vroeg mevrouw Straatman. De procesregie neerleggen bij het Hulppunt Onder Controle bij Fier zou wat verstrekkend zijn, zeg ik maar even als inleiding. De politie beschikt over een Netwerk Divers Vakmanschap voor gesloten groeperingen. Juist daarin is een groep politiemedewerkers vertegenwoordigd die kennis en expertise heeft over die gesloten groeperingen. Zij kunnen die expertise juist inbrengen bij operationele vraagstukken, bij het verspreiden van informatie onder collega's en bij eenheden. Bij de nieuwe subsidieverstrekking aan Fier bekijk ik wel hoe de kennisuitwisseling verbeterd kan worden, dus hoe we die kunnen versterken en hoe Fier daarbij goed de aanpalende rol kan invullen. Het zou echter wat ver gaan om te zeggen dat de procesregie bij Fier komt te liggen, omdat we daarvoor juist zoiets moois hebben ingericht bij de politie.

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Mijn oproep was ook niet per definitie om dit bij Fier te beleggen, maar ik denk dat het beeld dat uit de rondetafel naar voren kwam, is dat er gewoon te weinig regie bij één plek terechtkomt. We missen een landelijk aanspreekpunt. Ieder doet heel goed werk op zijn deel, maar het is nog steeds te versplinterd en de verantwoordelijkheden zijn ook nog te veel verdeeld, waardoor je toch nog te vaak burgemeesters hoort zeggen dat de signalen niet doorkomen. Mijn kernvraag gaat er dus niet per se om waar we het beleggen, maar hoe we ervoor zorgen dat er één landelijk aanspreekpunt komt. Dat was er voorheen wel voor sektesignalen, maar dat is er niet meer. Hoe kunnen we daarin stappen zetten, zodat die signalen wel tijdig doorkomen?

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Dat zie ik dus echt als belegd bij de politie. Het is wel even de vraag of dat altijd helemaal goed gaat en of men elkaar weet te vinden. Ik denk dat het goed is dat ik deze vraag ook even doorgeleid naar de minister, omdat die natuurlijk verantwoordelijk is voor de politie, en dat de minister even zijn oor te luisteren legt in verband met het Netwerk Divers Vakmanschap voor gesloten groeperingen. We moeten goed bekijken of het daar stevig genoeg belegd is en of de informatie daadwerkelijk gedeeld wordt en aankomt bij de organisaties die juist in dit soort kwetsbare vraagstukken, waarbij ook vaak veel mensen betrokken zijn, hun rol kunnen pakken. Ik neem die vraag dus even graag mee naar de minister.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Voorzitter. Een vraag van mevrouw Straatman ging het over het inkorten van de inkeerregeling bij doorrijden na een ongeval naar vier of zes uur. Ik hoorde ook wel wat bijval van enkele andere leden in de Kamer. Het onderwerp valt onder de verantwoordelijkheid van de minister van Justitie en Veiligheid, dus ik heb dit even afgestemd zodat ik dit antwoord in ieder geval kan geven. Laat ik beginnen met te zeggen dat hij zeker nog het gesprek wil aangaan met het Openbaar Ministerie om die uren in te korten. Het ingewikkelde is juist dat op verzoek van de Kamer enkele jaren geleden met het Openbaar Ministerie en de politie is gesproken over het inkorten van die twaalf uur. De vervolgingsuitsluitingsgrond waar je aanspraak op maakt op het moment dat je dit inroept, geldt expliciet niet voor de gevallen waarbij het slachtoffer in hulpeloze toestand is achtergelaten. In de meest schrijnende gevallen geldt dit dus sowieso niet.

Het inkorten van die twaalf uur zou niet betekenen dat het middelengebruik meer of minder ingezet kan worden in het strafproces, omdat er op dat moment sprake moet zijn van een ter-plekkesituatie. Het kan dus zo zijn dat je na vier, zes of twaalf uur ook een uur geleden alcohol of drugs hebt gebruikt. Dat maakt dat het effect daarvan juist minder relevant is dan we nu met elkaar bedenken. Daarnaast is het zo dat je juist ook als slachtoffer gebaat kunt zijn bij het uiteindelijk weten wie de dader van het delict is geweest. Het heeft dus goede en slechte kanten. Zeker de vluchtreactie die een ongeval met zich mee kan brengen en de nacht die er soms overheen gaat om tot inkeer te komen of om misschien met een advocaat gesproken te hebben, geven toch ook weer op andere onderdelen de doorslag om in beginsel vast te houden aan die twaalf uur. Maar zoals ik al zei, zal ik de minister vragen om het gesprek met het OM aan te gaan en daarin te vragen of zij meerwaarde zien in het verkorten of het inkorten van die inkeerregeling.

De **voorzitter**:
Eigenlijk zit u al aan het maximumaantal interrupties, mevrouw Straatman, maar ik sta er een toe. Meneer Sneller heeft nog geen enkele keer geïnterrumpeerd, dus ik sta het toe. Dat geldt natuurlijk ook voor mevrouw Mutluer en mevrouw Coenradie.

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Dank, voorzitter. Ik dacht dat mijn eerdere interruptie een vraag was aan de staatssecretaris, omdat ik informeerde naar een vraag die nog niet beantwoord was. Maar dank voor de coulance. Ik wil hier toch nog een vraag over stellen aan de staatssecretaris. Het is mooi dat zij het gesprek met de minister nog een keer aangaat. Ik kon haar redenering toch niet helemaal volgen toen ze zei: het voegt in die zin niks toe. Natuurlijk begrijp ik dat als er na zes uur bloedonderzoek gedaan wordt naar alcohol of drugs, iemand ook in de tussenperiode kan hebben gebruikt, maar het is natuurlijk wel een aanvullende indicatie in het strafproces als iemand hoge waardes drugs of hoge waardes alcohol heeft. Ik kan mij voorstellen dat het wel degelijk onderdeel wordt van het proces. Het is gewoon zonde dat we de periodes zo lang maken dat we daar eigenlijk helemaal niets meer over kunnen zeggen. Kan de staatssecretaris daar ook nog op reageren?

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Dat zal echt onderdeel zijn van het gesprek van de minister met het OM. Het ingewikkelde is de vraag hoeveel waarde je kunt hechten aan bloedonderzoek zo veel uur na een ongeval. Ik denk dat het altijd aan de rechter is om het oordeel daarover te

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

vellen. Het gaat erom hoeveel waarde hij of zij daar op dat moment aan hecht. Tegelijkertijd kan ik mij heel goed voorstellen dat het niet per se steunbewijs is — dat geeft mevrouw Straatman ook aan — maar dat het juist iets is waarbij je moet bekijken of het daadwerkelijk zo hard is als je zou willen. Het uitsluiten van het hulpeloos achterlaten van het slachtoffer vind ik een heel belangrijk aspect hiervan. Het is dus niet zo dat we te allen tijde zeggen: het is een inkeerregeling, dus dat wegen we mee. Maar de vraag is even hoeveel effect het gaat hebben. Daarom is het gesprek met het OM wel belangrijk.

Voorzitter. Met uw goedkeuren heb ik nog twee vragen. Beide vragen gaan over de gesloten groeperingen. De vraag van mevrouw Mutluer gaat over de anbistatus: kan de staatssecretaris onderzoeken hoe organisaties die structureel misbruik faciliteren, hun anbistatus kunnen verliezen? Ik wil deze vraag graag meenemen naar de minister van Financiën, omdat die hier een beter beeld van zou kunnen schetsen. Dan komt de beantwoording vanuit die hoek. Ik geleid die vraag dus graag door.

Dan een vraag van mevrouw Mutluer die zag op "dwingende controle" expliciet als context opnemen in de aanstaande strafbaarstelling. Hoe wordt dat verder uitgewerkt? Dat wordt voorgesteld in het wetsvoorstel. Het is niet alleen strafbaar als het plaatsvindt in de huiselijke kring. Dwingende controle is daarmee ook strafbaar als dit in gesloten groeperingen plaatsvindt. Momenteel werkt de minister van Justitie aan het verwerken van de reacties op het wetsvoorstel. Waar nodig zal het aangescherpt of verduidelijkt worden. Die ruimte zoeken we daarin zeker op. Daarna zal het voor advisering naar de Raad van State gaan.

Dan heb ik nog een antwoord beloofd aan mevrouw Straatman over de leerstoel en de aanvulling daarop. Ik heb het antwoord op haar vraag gevonden, dus als u het mij toestaat, voorzitter, kan ik daar antwoord op geven. We hebben de leerstoel. Daarnaast ben ik in gesprek met de ketenorganisaties over de strafzaken met veel slachtoffers, zowel online als offline. Op basis van de analyse die nu gemaakt wordt naar aanleiding van de gesprekken, zou ik graag in Q2 terugkomen op wat ik aan mogelijkheden zie om dit soort zaken goed en zorgvuldig te behandelen. Ik ben het met mevrouw Straatman eens als zij zegt dat een leerstoel ontzettend belangrijk is, omdat we op termijn juist op een wetenschappelijke manier bekijken hoe we online en offline met elkaar kunnen blijven verbinden. Maar ik wil heel graag weten hoe we dit in de praktijk, juist bij de ketenorganisaties, werkbaar kunnen maken en houden, zonder afbreuk te doen aan de rechten die slachtoffers daarbij hebben.

Voorzitter, dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan zijn we hiermee gekomen aan … O, we hebben nog een interruptie van meneer Ellian.

De heer **Ellian** (VVD):
Nee, er is een onbeantwoorde vraag. Ik had een best fundamentele vraag gesteld, dus ik snap dat die misschien niet in het mapje zit. Die vraag ging over het verzekerd slachtofferrecht. Daar is inmiddels een heel proefschrift over geschreven.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Daar kom ik graag in de tweede termijn even op terug.

De **voorzitter**:
Dan zijn we hiermee gekomen aan het einde van de eerste termijn van de bewindspersoon. Normaliter zouden we zo door kunnen gaan, ware het niet dat ik even, vijf minuten, wil schorsen, omdat uw voorzitter behoefte heeft aan een korte sanitaire pauze.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**:
Ik heropen de vergadering. We zijn aangekomen bij de tweede termijn van de zijde van de Kamer. Ik stel voor dat we interrupties toestaan, maar ik wil de leden vragen de vragen en antwoorden kort en bondig te houden. Dan wil ik graag starten en het woord geven aan meneer Ellian.

De heer **Ellian** (VVD):
Dank, voorzitter. Goed en fijn dat we deze ochtend met elkaar dit belangrijke onderwerp hebben behandeld en het debat hebben gevoerd. Dank voor de beantwoording en de contourenbrief van vorige week. Dat structureert natuurlijk ook het gesprek dat je met elkaar hebt. Helemaal gerust ben ik er niet op. Daarbij zie ik uiteraard wel — ik denk dat de recent vertrokken voorzitter van Slachtofferhulp Nederland dat mooi zei — dat we in Nederland echt wel verder zijn dan heel veel andere landen. Soms moet je ook wel durven te erkennen dat we het goed doen.

Maar ja, wij zijn ongeduldige Kamerleden die dit heel belangrijk vinden, dus we willen graag meer en we willen dat het beter wordt.

Daar zie ik wel een beetje stilstand. Ik denk dat ik daarbij wel veel op de lijn van collega Mutluer zit. Ik hoop met name ook dat we de wat fundamentelere vragen met elkaar een keer kunnen beantwoorden. Denk aan het verzekerd slachtofferrecht. Ik weet: de verzekeraars gaan me straks allemaal mailen over hoe ik daar nou bij kom.

Mevrouw Schijns heeft er een prachtig proefschrift over geschreven. Het is een oplossing om er uiteindelijk voor te zorgen dat slachtoffers niet achter het net vissen. We moeten iets bedenken voor de vordering benadeelde partij.

Ik ga een tweeminutendebat aanvragen. Dat heeft met name te maken met het feit dat ik een beetje wil sturen op de richting die de staatssecretaris de komende tijd opgaat.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Ik was nog vergeten daarbij te vermelden dat u 1 minuut en 20 seconden heeft, maar dit kwam uitstekend uit; dat was geen enkel probleem. Dan wil ik graag het woord geven aan mevrouw Coenradie. Gaat uw gang.

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Voorzitter, dank. Ik ben blij dat het tweeminutendebat is aangevraagd door mijn collega, want ik heb er wel behoefte aan om een aantal zaken die nu gevraagd zijn en waarop ik

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

antwoord heb gehoord, om te zetten in moties, zodat we gewoon misschien wat meer stappen kunnen gaan zetten.

Ik ben ook blij met de toezegging om in ieder geval met Slachtofferhulp Nederland om de tafel te gaan zitten. Ik zou toch wel willen vragen om ook met het Schadefonds Geweldsmisdrijven te praten, zodat onlineslachtoffers in ieder geval ook gewoon die toegang krijgen en dat daar in ieder geval geen ruis over is.

Verder komen we elkaar, denk ik, te spreken in dat tweeminutendebat, dus dank tot zover.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan wil ik graag het woord geven aan meneer Sneller. Gaat uw gang.

De heer **Sneller** (D66):
Bij dat laatste punt over het fonds sluit ik me aan. Ik dank de staatssecretaris voor haar beantwoording. Ik denk dat het goed is dat we op dit gebied toch weer een aantal stappen vooruitzetten, maar zoals de heer Ellian terecht zegt: het is nog niet genoeg. Dat geldt met name ook voor dat Wetboek van Strafvordering. De staatssecretaris zei: ik verwerk de consultatiereacties. Ik hoop dat ze daarin ook de reacties vanuit de Kamer uit deze eerste termijn verwerkt en dat we tegen die tijd ook kijken of die uitwerking voldoende is.

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dat verloopt heel voorspoedig. Mevrouw Straatman, gaat uw gang.

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Dank, voorzitter. Ook namens mij dank aan de staatssecretaris voor de beantwoording. Ik denk dat het heel goed is dat de staatssecretaris over de aanpak voor collectieve vorderingen voor onlineslachtoffers zegt dat zij naast die leerstoel in Q2 met concrete stappen komt. Ik zou ook aan de staatssecretaris willen vragen om daarbij ook het punt van die schadevergoedingskamer mee te nemen, want wellicht kan juist die voor dit soort heel complexe vraagstukken wel mogelijk zijn. Het is in ieder geval goed om dat ook in de verkenning mee te nemen, denk ik.

Dan de sektesignalen. Het is ook goed dat de staatssecretaris heeft toegezegd om daar met de minister over te spreken. Zou dat misschien ook per brief terug kunnen komen naar de Kamer, zodat wij daar kennis van kunnen nemen?

Tot slot de inkeerregeling. Voor ons is dit wel een belangrijk punt waar het CDA al lang mee bezig is, juist omdat het een doorn in het oog is, niet alleen van politie en justitie, maar ook van slachtoffers. De staatssecretaris zegt: het geldt niet voor mensen in hulpeloze toestand, maar het geldt wel als mensen overlijden bij een ongeval of schade ondervinden. We vinden het wel echt cruciaal dat daar ook gewoon goed onderzoek naar kan worden gedaan. Als het slachtoffers helpt om te weten dat er in die tussenliggende periode alcohol dan wel drugs in het bloed zat, dan moeten we die periode gewoon zo kort mogelijk maken, zodat we ten minste nog enige informatie hebben. Dat wil ik graag gezegd hebben.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

Ook op dit punt heb ik nog de vraag hoe de informatie over het gesprek met de minister weer terugkomt naar de Kamer. Is dat per brief of anderszins? Op die twee punten dus graag nog een informatieverzoek.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan wil ik graag het woord geven aan mevrouw Mutluer.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Dank, voorzitter. Rinus Otte van het OM zei in een essay: "In het strafproces gaat het primair om verdachten. Dienstbaarheid aan slachtofferbelang mag daar geen afbreuk aan doen. Meer rechten betekenen niet dat het slachtoffer krijgt wat ze ten diepste nodig hebben." Ik ben het daar volstrekt mee oneens, hoe graag ik meneer Otte ook mag. Ik hoop dat dat dit ook geldt voor onze staatssecretaris. In dat licht hoop ik ook dat zij haar contourenbrief gaat heroverwegen. Ik zie het namelijk echt als een verslechtering van slachtofferrechten. Ik geef het voorbeeld van iemand die niet meer kan werken. Dan zou een rechter makkelijker kunnen zeggen: ga maar naar de civiele rechter. Ik denk daarbij bijvoorbeeld ook aan de kinderen uit Weiteveen van wie de ouders zijn vermoord en die alleen zijn gebleven. Het is niet te doen om de gemiste kosten van verzorging te vorderen terwijl de verdachte levenslang in de gevangenis zit. Neem dat alstublieft mee in uw afweging en heroverweeg uw contourenbrief.

Dat geldt ook voor de slachtoffers van onlinemisbruik. Ik snap de intentie. Ik hoorde de staatssecretaris zeggen: ik ga met het fonds het gesprek voeren. Ik kan u nu al mededelen dat de praktijk weerbarstiger is dan u denkt, want als het fonds nu — dat krijgen we te horen — verzoeken krijgt om rechtsbijstand te financieren voor slachtoffers van grote deepfakezaken, waar overigens vele vrouwelijke Kamerleden mee van doen hadden, krijgen ze nu nul op het rekest bij de Raad voor Rechtsbijstand. Dat zegt dat de praktijk niet werkt zoals de staatssecretaris zou willen.

Tot slot. Het is goed dat er met de letselschadepraktijk zal worden gesproken. Een oplossing staat in het pamflet. Ik ben benieuwd naar de uitkomsten van dat gesprek. Ik wil graag een datum horen. Wanneer krijgen we de uitkomsten van dat gesprek terug?

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan zijn we aan het einde gekomen van de tweede termijn van de Kamer. Ik kijk even naar de staatssecretaris. Ik heb niet heel veel vragen gehoord. Het waren meer verzoeken. Kunt u meteen door? Ja? Dan geef ik u het woord. Gaat uw gang.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Voorzitter, dank u wel. Ik wil graag terugkomen op de vraag die in de eerste termijn gesteld is door de heer Ellian, over het verzekeren van misdaadschade. Ik ben in gesprek met de verzekeraars. Ik hoor de heer Ellian zeggen: ze gaan zeggen dat ze er niet zo veel aan kunnen doen. Maar je ziet dat Univé nu ook een verzekering heeft voor cyberpesten. Er zijn dus wel degelijk ontwikkelingen bij de verzekeraars. Ik ga graag wat intensiever het gesprek met hen daarover aan, juist om te bekijken of er mogelijkheden zijn binnen hun werkveld. Dat is juist de verdeling van verantwoordelijkheden. Zij kunnen daar best grote stappen in zetten. Univé geeft daar het goede voorbeeld van. Hoe kunnen we er nou voor zorgen dat we dat breder trekken?

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

De heer **Ellian** (VVD):
Heel kort. De staatssecretaris geeft een heel weloverwogen antwoord. Ik besef dat het kan overkomen alsof ik nu namens de VVD zeg: als je misdrijven pleegt, betaalt de verzekeraar wel. Het gaat erom dat de slachtoffers — velen van ons hebben met heel veel slachtoffers gesproken — vaak echt achter het net vissen. Zelfs als je een civiel vonnis hebt, kun je niets. Arlette Schijns beschrijft: als je de opzetclausule weg zou nemen en de verzekeraar vervolgens regres neemt op de dader, dan is de dader nog steeds verantwoordelijk, wat nu ook zo is. Ik denk dat het een route is die echt wel het overwegen waard is, als je ziet hoeveel slachtoffers achter het net vissen. Het zou ook een oplossing kunnen zijn voor het ingewikkelde vraagstuk van de voeging van de benadeelde partij in het strafproces. Ik hoop dat de staatssecretaris hier eerdaags op wil terugkomen.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Ik zie het eigenlijk in die volgorde. Ik vind het belangrijk om het gesprek met de verzekeraars aan te gaan. Ik hoor ook wat de heer Ellian zegt over de opzetclausule en de mogelijkheden die je daar wettelijk voor zou hebben. Maar laat mij dat in die volgorde verkennen.

Zoals u zei, voorzitter, waren er niet echt vragen, maar wel wat aansporingen. Zelf ervaar ik geen stilstand. Ik merk wel dat er ontzettend veel gebeurt op het gebied van slachtofferrechten. We moeten zaken beter bij elkaar brengen. Dat heb ik in ieder geval zo veel mogelijk in mijn contourenbrief willen aangeven. Ik ben blij dat we grote stappen zetten, zeker als het gaat om de middelen die we beschikbaar stellen en het plafond dat we niet instellen. We willen het ontvankelijkheidscriterium juist beter duiden voor de duidelijkheid voor slachtoffers. Dat zeg ik nog maar even in de richting van mevrouw Mutluer, want ik herken heel erg de hartenkreet die zij deed, zeker als het gaat over grote groepen slachtoffers en het feit dat ze nu nul op het rekest kunnen krijgen. Dat maakt echt onderdeel uit van waar ik in de komende periode mee bezig ben.

Ik ga even de andere kant op en kom bij de vraag van mevrouw Straatman: hoe verneemt de Kamer nou precies de uitkomst van het gesprek met het OM? Ik zal de minister vragen daarover een brief naar u te sturen. De meerwaarde van de schadevergoedingskamer zie ik nu niet. In de brief heb ik daar iets over gezegd. Het maakt ons systeem eigenlijk ingewikkelder. Laat ik daar zelf in mijn volgende voortgangsbrief nog even in de breedte op terugkomen door een iets bredere toelichting daarop te geven: waarom zou die wel of niet iets kunnen toevoegen? Ik wil daar echt nog wel objectief naar blijven kijken.

Dan de vraag van de heer Sneller. Eigenlijk was het een aansporing: neem alstublieft ook de inbreng van de eerste termijn mee in het Wetboek van Strafvordering, dus niet alleen de consultatiereacties. Zeker. Die neem ik mee.

Mevrouw Coenradie geeft het heel terecht aan: zorg er nou voor dat het gesprek met het Schadefonds Geweldsmisdrijven ook echt over de inhoud gaat en dat de overheid daarin ook een rol heeft. Wij moeten het goed weten te beleggen, maar we moeten vervolgens ook een vinger aan de pols houden opdat mensen zich gehoord en gezien blijven voelen. Dus dank daarvoor.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

En de letselschade, vraag ik de staatssecretaris via u, voorzitter. Ik hoorde de staatssecretaris zeggen dat zij het gesprek aangaat. Binnen welke termijn doet zij dat en wanneer verneemt de Kamer de uitkomsten van dat gesprek? Dat is relevant voor het tweeminutendebat.

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Dat komt in de volgende voortgangsbrief. Die staat gepland voor Q2 2027.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
Dat duurt te lang. Is de staatssecretaris bereid om dat gesprek eerder in te plannen, ook gelet op de ontwikkelingen hier in de Tweede Kamer, zodat er wat duidelijkheid komt over de richting die zij wenst in te gaan?

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Ik zal dat gesprek met gezwinde spoed proberen in te plannen. Dat is altijd mijn ambitie, dus: zeker, ik zal daar zo snel mogelijk op terugkomen. Het natuurlijke moment daarvoor heb ik net genoemd: dat is in de voortgangsbrief. Laten we afspreken dat ik het naar uw Kamer laat komen zodra daar meer bekendheid over is.

Dank, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel, dan zijn we aan het einde gekomen van dit debat over slachtofferbeleid. Ik ga alle zaken die door de staatssecretaris zijn toegezegd opsommen en de daarbij behorende termijnen noemen. De griffier is nog even … O jee, excuses. Ik heb het de hele tijd zonder bril gedaan, maar nu heb ik echt wel even de bril nodig. Ik ben helaas geen 25 meer.

Ik heb de volgende toezeggingen.

- De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid deelt het verbeterde formulier voor een verzoek tot schadevergoeding medio 2027 met deze Kamer.
- De staatssecretaris van JenV stuurt in het tweede kwartaal van 2027 een voortgangsbrief Slachtofferbeleid naar de Kamer en gaat in deze brief in op: de openbaarheid in relatie tot het strafproces, de vragen die er nog liggen naar aanleiding van de motie van het CDA, de duidelijkheid voor slachtoffers over welke hulp en expertise in elke regio worden aangeboden en de aanbevelingen met betrekking tot het WODC-onderzoek naar de langetermijngevolgen van de schoolgijzeling in Bovensmilde.
- De staatssecretaris heeft toegezegd onderzoek te doen naar het erkennen van incestslachtoffers die als directe slachtoffers opgroeien in een toxische omgeving.

Het ging net al even over de termijn, maar hier staat nog even geen termijn bij. Kan de staatssecretaris aangeven binnen welke termijn zij daar iets over kan terugkoppelen naar de Kamer?

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Dat onderzoek moet een plek krijgen en daar wil ik zorgvuldig mee omgaan. Wat ik

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

zeker kan doen, is in de volgende voortgangsbrief aangeven hoe ik dat voor mij zie en wie ik nodig heb om dat onderzoek goed te doen. Dat zeg ik even tegen mevrouw Mutluer.

Mevrouw **Mutluer** (PRO):
En anders kom ik met een suggestie om haar te helpen, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dat is dan ook geregeld.

- De staatssecretaris van JenV gaat op korte termijn in gesprek met de desbetreffende partijen, waaronder Slachtofferhulp Nederland, over de onevenredige behandeling van slachtoffers van online seksueel misbruik.
- De staatssecretaris van JenV gaat in gesprek met de minister van Justitie en Veiligheid en het OM over het al dan niet terugbrengen van de inkeerregeling voor het verlaten van een verkeersongeval van twaalf naar zes uur.

Binnen welke termijn denkt de staatssecretaris ook daarover een terugkoppeling te kunnen geven aan de commissie?

Staatssecretaris **Van Bruggen**:
Ik zou zeggen Q1, maar omdat dit iets is wat de minister zou moeten afhandelen, wil ik daarbij wel een kleine slag om de arm houden. Met uw goedvinden maak ik daar Q2 van. Dan heeft hij in ieder geval de tijd om dat gesprek goed en zorgvuldig te laten plaatsvinden.

De **voorzitter**:
Dank u wel. De Kamer is akkoord.

- De staatssecretaris van JenV komt in het tweede kwartaal van 2027 terug op de mogelijkheden voor een leerstoel en concrete stappen voor collectieve vorderingen.
- De staatssecretaris gaat in gesprek over letselschade komt hier zo snel mogelijk op terug zodra er meer bekendheid over is en voor de voortgangsbrief.

Dan is er nog een vraag van mevrouw Straatman.

Mevrouw **Straatman** (CDA):
Volgens mij was er nog een toezegging. De staatssecretaris zei toe met de minister in gesprek te gaan over de procesregie inzake besloten groepen en sektes en daarover per brief terug te koppelen.

De **voorzitter**:
Dat is dan bij dezen genoteerd.

Dan zijn we nu werkelijk aan het einde gekomen van dit debat. Ik wil de staatssecretaris hartelijk danken voor haar aanwezigheid en ik wil de leden danken voor hun aanwezigheid. Ook de mensen op de tribune en de mensen die thuis hebben

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl

meegenoten wil ik hartelijk danken, en natuurlijk wil ik de griffier en de bode hartelijk danken voor de goede zorgen. Dank u wel. Ik wens u een fijne dag.

Sluiting 12.22 uur.

Aan ongecorrigeerde verslagen kan geen enkel recht worden ontleend. Uit ongecorrigeerde verslagen mag niet letterlijk worden geciteerd. Inlichtingen: verslagdienst@tweedekamer.nl